

НАРЕДБА № 1 ОТ 28 ЯНУАРИ 2021 Г. ЗА УТВЪРЖДАВАНЕ НА МЕДИЦИНСКИ СТАНДАРТ "ОРТОПЕДИЯ И ТРАВМАТОЛОГИЯ"

Издадена от министъра на здравеопазването

Обн. ДВ. бр.15 от 19 февруари 2021г., изм. ДВ. бр.63 от 30 юли 2021г.

Член единствен. С тази наредба се утвърждава медицински стандарт по медицинската специалност "Ортопедия и травматология" съгласно приложението.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. Лечебните заведения привеждат дейността си в съответствие с тази наредба в срок до 6 месеца от влизането ѝ в сила.

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 6, ал. 1 от Закона за лечебните заведения и отменя Наредба № 2 от 2017 г. за утвърждаване на медицински стандарт "Ортопедия и травматология" (ДВ, бр. 84 от 2017 г.).

Приложение към член единствен

(Изм. - ДВ, бр. 63 от 2021 г.)

МЕДИЦИНСКИ СТАНДАРТ "ОРТОПЕДИЯ И ТРАВМАТОЛОГИЯ"

I. Основна характеристика на медицинската специалност "Ортопедия и травматология"

1. Дефиниция и основни цели на медицинската специалност

В рамките на медицинската специалност "Ортопедия и травматология" се осъществява профилактика, диагностика, лечение, медицинска експертиза във връзка със заболявания и травми на опорно-двигателния апарат, здравни грижи и ранна рехабилитация на пациенти с ортопедични и травматологични заболявания.

2. Видове дейности в областта на медицинската специалност "Ортопедия и травматология"

2.1. Диагностичната дейност по ортопедия и травматология се осъществява посредством методи за:

2.1.1. Клинична диагностика - извършва се в оборудвани за целта амбулаторни и приемно-консултативни кабинети в структурите за извънболничната и болничната помощ:

2.1.1.1. Клинична неинвазивна диагностика: анамнеза; оглед; палпация; мануални тестове; динамични тестове (походка и др.); инструментални тестове (тегло, ръст, стрестестове, динамометрия и др.); други клинични неинвазивни методи.

2.1.1.2. Клинична инвазивна диагностика: диагностична пункция; биопсия; диагностична артроскопия; други инвазивнодиагностични методи. Извършва се в операционна зала (или манипулационна), оборудвана с апаратура и инструментариум, съответстващи на протоколите за извършване на диагностичната процедура, и от специалист по ортопедия и травматология, преминал обучение във формите на продължаващото обучение за придобиване на квалификация по съответната специализирана дейност.

2.1.2. Образна диагностика - извършва се в съответните структури за образна диагностика съгласно медицинския стандарт по образна диагностика:

2.1.2.1. рентгенографии (конвенционални, прицелни, специални центражи, с увеличение, стресграфии и др.);

2.1.2.2. рентгеноископия;

2.1.2.3. ехография - извършва се в амбулаторни, приемно-консултативни и стационарни кабинети в структурите за извънболничната и болничната помощ, оборудвани с необходимата апаратура, и от специалисти със съответната квалификация;

2.1.2.4. компютърна аксиална томография (КАТ); образни и 3D компютърно симулационни методи;

2.1.2.5. магнитно-ядрен резонанс;

2.1.2.6. сцинтиграфия;

2.1.2.7. рентгеноконтрастни методи (артериография, венография, урография, цистография и др.);

2.1.3. Лабораторна диагностика - извършва се в специализирани структури за осъществяване на медико-диагностични дейности в съответствие с медицинските стандарти по съответните специалности:

2.1.3.1. клинико-лабораторни изследвания;

2.1.3.2. микробиологични изследвания;

2.1.3.3. хемостезиологични изследвания;

2.1.3.4. имунологични изследвания;

2.1.3.5. други лабораторни изследвания.

2.2. Лечебната дейност по ортопедия и травматология се осъществява посредством методи за:

2.2.1. Неоперативно лечение, което съобразно спецификата си се осъществява в амбулаторни или стационарни структури, манипулационни, гипсовъчни, специализирани кабинети и др.:

2.2.1.1. консервативно ортопедично-травматологично лечение: репозиция (мануална, апаратна, позиционна или друга), неоперативна корекция, имобилизация (гипсова или друга), тракция (скелетна или друга), редресман, ортезолечение, апаратолечение и др.;

2.2.1.2. функционално лечение: функционални ортези (брейсинг);

2.2.1.3. медикаментозно лечение.

2.2.2. Оперативно лечение с хирургични интервенции с различен характер, обем и сложност:

2.2.2.1. оперативната ортопедично-травматологична дейност се извършва в операционни зали, разположени в операционния блок на лечебно заведение за извънболнична помощ с разкрити легла за краткотраен престой, обособена операционна зона на клиниката или отделението по ортопедия и травматология или общоболничен операционен блок, при спазване на нормативните изисквания и диагностично-лечебните протоколи;

2.2.2.2. според своя обем и сложност операциите са малки, средни, големи и много големи;

2.2.2.3. според срока, налагаш необходимостта от диагностично-лечебна дейност, тя се определя като спешна, срочна (с отложена спешност) и планова.

3. Интердисциплинарни взаимодействия и координация между медицинската специалност "Ортопедия и травматология" и други медицински специалности.

3.1. При необходимост от уточняване на диагнозата ортопед-травматологът изисква специализирани консултации от лекари с други медицински специалности.

3.2. Преди извършване на оперативни интервенции ортопед-травматологът извършва

интердисциплинарни консултации, които могат да бъдат:

3.2.1. задължителни консултации с лекар с придобита специалност по:

3.2.1.1. анестезиология и интензивно лечение;

3.2.1.2. вътрешни болести или кардиология - при пациенти над 18-годишна възраст;

3.2.1.3. педиатрия - при пациенти под 18-годишна възраст.

3.2.2. консултации при необходимост, по преценка на ортопед-травматолога и/или анестезиолога, с лекар с придобита друга медицинска специалност.

3.3. Взаимодействието със специалистите по т. 3.2 се осъществява съгласно правилника за устройството, дейността и вътрешния ред на лечебното заведение.

3.4. При пациенти с комбинирани травматични увреждания лекарят специалист по ортопедия и травматология работи под ръководството на хирурга - ръководител на екипа.

II. Изисквания за професионална квалификация и компетентност за практикуване на медицинската специалност "Ортопедия и травматология"

1. Изисквания към дейността на специалиста по ортопедия и травматология:

1.1. Извършва самостоятелно и в екип неоперативна и оперативна диагностично-лечебна дейност.

1.2. Участва във всички етапи на диагностично-лечебния процес, включващи прецизно и задълбочено изследване на пациента, вземане на адекватно терапевтично решение, качествено и професионално провеждане на избраното неоперативно или оперативно лечение, адекватно последващо третиране, наблюдение и проследяване на болния.

2. Изисквания към дейността на специализанта по ортопедия и травматология:

2.1. Специализираият лекар работи под ръководството на лекар с придобита специалност "Ортопедия и травматология". Това ръководство се отнася към изискванията на ежедневната диагностично-лечебна работа, към участието в оперативната дейност като член на операционен екип или като оператор, работещ под наблюдението на специалист, към цялостния процес на теоретична и практическа подготовка по специалността "Ортопедия и травматология".

3. Изисквания към дейността на лекар без специалност или с друга клинична специалност:

3.1. В болнична структура по ортопедия и травматология могат да работят лекари без специалност, които в екип и под ръководството на лекар - специалист по ортопедия и травматология, участват в цялостния диагностично-лечебен и рехабилитационен процес по специалността.

4. Изисквания към лекарите - специалисти по ортопедия и травматология, за осъществяване на специфични медицински дейности в областта на ортопедията и травматологията, които изискват допълнителна квалификация:

Документ за преминато обучение и успешно положен изпит се изисква за следните дейности, за които е необходима допълнителна квалификация:

4.1. ендопротезиране на стави;

4.2. артроскопия;

4.3. микрохирургия на ръката (анатомично);

4.4. ултразвуково изследване на стави;

4.5. кръвна репозиция и вътрешна фиксация на фрактури в областта на таза и аacetабулума.

5. Изисквания към медицинските сестри - квалификация за осъществяване на здравни грижи в областта на ортопедията и травматологията:

5.1. Медицинската сестра в отделението/клиниката по "Ортопедия и травматология" наблюдава общото състояние на пациента, изработва индивидуален план за грижи за пациент с ортопедично или травматологично заболяване на основата на наблюдение на състоянието, регистрира и извършва оценка на соматични показатели, както и на явни и потенциални рискове за

пациента; извършва предписаните от лекарите назначения и процедури, обработва и извършва превръзка на оперативните рани, оценява тяхното състояние; следи основни параметри в пред- и следоперативния период (пулсова честота, температура, честота на дишането, диуреза, обем и вид на изтичащите течности през дренажи, назогастрална сонда, катетри), регистрира резултатите и сигнализира лекар при отклонение от нормата; участва в здравното обучение на пациентите и техните семейства за правилен хранителен и двигателен режим, който включва изпълнение на рехабилитационен план в ранния следоперативен период и последваща рехабилитация и ранна вертикализация, съгласно назначенията на специалист по физикална и рехабилитационна медицина, както и други специфични грижи при пациенти с ортопедично или травматологично заболяване.

5.2. Медицинската сестра, работеща в операционна зала, е с придобита специалност "Операционна и превързочна техника" или професионален опит и допълнителна квалификация в областта на операционната техника.

6. Изисквания към други лица, осъществяващи професионална дейност, имаща отношение към специалността:

6.1. рехабилитатори, кинезитерапевти - осъществяват дейности, свързани с ранната рехабилитация на пациентите, съгласно медицински стандарт по "Физикална и рехабилитационна медицина";

6.2. болногледачи, здравни асистенти или други обучени лица без медицинско образование за поставяне на гипсови или други имобилизиращи превръзки;

6.3. санитарите изпълняват задачи, определени с длъжностната характеристика и вътрешните правила за организацията на работата в лечебното заведение;

6.4. помощният персонал (технически сътрудници, секретари, регистратори и др.) изпълнява административни и технически функции в рамките на своята квалификация и определени с длъжностните характеристики.

III. Изисквания за осъществяване на дейността по специалността "Ортопедия и травматология"

1. Места и лечебни заведения, където се осъществява дейността по "Ортопедия и травматология"

1.1. Спешна медицинска помощ по "Ортопедия и травматология" се осъществява на местопроизшествието, в медицинско транспортно средство, в център за спешна медицинска помощ, в клиника/отделение по спешна медицина в лечебно заведение за болнична помощ.

1.2. В амбулатория за първична извънболнична медицинска помощ се осъществява ортопедично-травматологична помощ в обхвата на т. 2.2.1.2 от този раздел.

1.3. В амбулатории за специализирана извънболнична медицинска помощ се осъществява специализирана извънболнична медицинска помощ по ортопедия и травматология.

1.4. Болнична медицинска помощ по ортопедия и травматология се осъществява в следните лечебни заведения за болнична медицинска помощ:

1.4.1. многопрофилни болници за активно лечение;

1.4.2. специализирани болници за активно лечение по ортопедия и травматология;

1.4.3. болници за продължително лечение и/или рехабилитация.

2. Изисквания за осъществяване на дейността в спешната медицинска помощ и в първичната извънболнична медицинска помощ:

2.1. Изисквания към структурата за осъществяване на дейността:

2.1.2. Устройство и оборудване на помещението, медицинска апаратура, персонал и специфични здравни изисквания - съгласно изискванията на медицинските стандарти по "Спешна медицина" и "Обща медицина".

2.2. Изисквания към процеса на осъществяване на дейността:

2.2.1. Изисквания за вида и обема медицински дейности:

2.2.1.1. в центровете за спешна медицинска помощ се оказва спешна ортопедично-травматологична помощ при травматични инциденти в рамките на професионалната компетентност на лекарите и другите медицински специалисти, като ограничаване на хеморагията при наранявания (превръзка, турникет) и временна имобилизация при фрактури и луксации;

2.2.1.2. в амбулаторията за първична медицинска помощ се оказва следната ортопедично-травматологична помощ, която не включва инвазивни ставни манипулации (пункции, интраартикуларни апликации), репозиции при разместени фрактури, лечение на големи рани и такива със засягане на подлежащи структури:

2.2.1.2.1. снемане на анамнеза;

2.2.1.2.2. изследване на общ и локален статус;

2.2.1.2.3. насочване за основни образни изследвания (рентгенография, УЗД);

2.2.1.2.4. диагностициране на ортопедично-травматологична патология по т. 2.2.4;

2.2.1.2.5. медикаментозно лечение на ортопедична патология с хроничен характер, която не представлява диагностично-терапевтичен проблем и не налага за момента специализирана намеса;

2.2.1.2.6. основни манипулации при леки травматологични ситуации (обработка на повърхностни рани, превръзки, временни имобилизации);

2.2.1.2.7. насочване за консултация със специалист ортопед-травматолог и други специалисти с отношение към проблема;

2.2.1.2.8. насочване за хоспитализация.

2.2.2. Диагностично-лечебни алгоритми - съгласно изискванията на медицинските стандарти по "Спешна медицина" и "Обща медицина".

2.2.3. Изисквания към организацията на дейността и вътрешните и външните взаимодействия:

2.2.3.1. центровете за спешна медицинска помощ си сътрудничат с лечебните заведения за болнична помощ, в които се транспортират пациентите;

2.2.3.2. амбулаторията за първична медицинска помощ си сътрудничи с амбулатории за специализирана извънболнична медицинска помощ и лечебни заведения за болнична помощ, в които се осъществява дейност по ортопедия и травматология, като насочва пациентите към специализирани структури по ортопедия и травматология при следните обстоятелства:

2.2.3.2.1. за поставяне на коректна диагноза или уточняване на съществуваща такава при наличие на диагностични затруднения;

2.2.3.2.2. извършване на процедури и манипулации, изискващи специализирана професионална квалификация;

2.2.3.2.3. необходимост от хоспитализация.

2.2.4. Основни принципи за поведение при спешни животозастрашаващи и застрашаващи крайника състояния в ортопедията и травматологията:

2.2.4.1. наранявания с външно кървене от магистрален артериален съд: провизорна хемостаза (мануално притискане, турникет, тампонада, компресивна превръзка), незабавно транспортиране до лечебно заведение за болнична помощ със структура по ортопедия и травматология;

2.2.4.2. фрактура или луксация с магистрална съдова увреда (лезия или тромбоза): алиниране на крайника (без опити за репозиция), временна имобилизация, спешно транспортиране до лечебно заведение за болнична помощ със структура по ортопедия и травматология;

2.2.4.3. травматична ампутация и семиампутация: провизорна хемостаза при наличие на магистрално артериално кървене, дезинфекция, стерилна превръзка, спешно транспортиране до лечебно заведение за болнична помощ със структура по ортопедия и травматология;

2.2.4.4. открита фрактура или луксация, конквасация на крайника: дезинфекция и стерилна превръзка на раната, алиниране на крайника (без опити за репозиция), шиниране, спешно

транспортиране до лечебно заведение за болнична помощ със структура по ортопедия и травматология;

2.2.4.5. нестабилна фрактура на таза с опасност от массивна ретроперитонеална хеморагия: провизорна имобилизация на тазовия пръстен (стягане с чаршаф или тазов бандаж), спешно транспортиране до лечебно заведение за болнична помощ със структура по ортопедия и травматология;

2.2.4.6. животозастрашаващи инфекции на опорно-двигателния апарат - аеробни и анаеробни (особено при налични или съспектни клинични данни за газ-гангрена, гноен артрит, флегмон, некротичен фасциит и др. под.): спешно транспортиране до лечебно заведение за болнична помощ;

2.2.4.7. травматична ампутация и семиампутация на пръст, ръка - ампутатът се транспортира до 6 часа, обвит в непромокаема материя и поставен в съд с вода и бучки лед, в лечебно заведение за болнична помощ със структура по ортопедия и травматология от III ниво на компетентност.

3. Изисквания за осъществяване на дейността в специализираната извънболнична ортопедично-травматологична помощ:

3.1. Изисквания към структурата за осъществяване на дейността:

3.1.1. Изисквания към устройството и оборудването на помещението:

3.1.1.1. ортопедично-травматологичният кабинет има две функционално свързани работни зони: за прегледи и за манипулации;

3.1.1.2. самостоятелно разположеният кабинет разполага с чакалня и санитарен възел; специализираните кабинети в структурата на групова практика, медицински център, медико-дентален център и диагностично-консултативен център разполагат и с допълнителни помещения - стерилизационна, регистратура, апаратни, складове, сервизни помещения.

3.1.2. Изисквания за медицинска апаратура, оборудване и техника:

3.1.2.1. Оборудване на ортопедично-травматологичен кабинет:

3.1.2.1.1. медицинска кушетка;

3.1.2.1.2. апарат за артериално налягане със стандартен маншет и широк маншет;

3.1.2.1.3. стетоскоп;

3.1.2.1.4. медицински термометър;

3.1.2.1.5. подвижна инструментална маса;

3.1.2.1.6. стойка за инфузия;

3.1.2.1.7. спешен шкаф;

3.1.2.1.8. лекарска чанта за лекарствени продукти, инструменти и медицински изделия за домашни посещения;

3.1.2.1.9. крамерови шини;

3.1.2.1.10. апарат за стерилизация;

3.1.2.1.11. негативоскоп.

3.1.2.2. Оборудване за дейности, изискващи допълнителна квалификация:

3.1.2.2.1. ехограф с линеарен трансдюсер за ултразвуково изследване на стави;

3.1.2.2.2. остеодензитометър;

3.1.2.2.3. игли за ставна пункция, различни видове.

3.1.2.3. Специалистите по ортопедия и травматология в групова практика, медицински център, медико-дентален и диагностично-консултативен център могат да използват общо оборудване, както следва: електрокардиограф и ехографски апарат, АМБУ, ендотрахеална тръба, ларингоскоп, кислородна бутилка, плочки за изследване на кръвни групи и тестсеруми за изследване на кръвни групи от системата АВО и спешен шкаф.

3.1.2.4. Инструментариум:

- 3.1.2.4.1. хирургичен ножодържач;
- 3.1.2.4.2. скалпели с различни остириета;
- 3.1.2.4.3. пинцети - анатомични и хирургични;
- 3.1.2.4.4. ножици хирургични;
- 3.1.2.4.5. кръвоспиращи щипки, средни и малки стелинета - 3 бр.;
- 3.1.2.4.6. екартьори тип "Воробьев";
- 3.1.2.4.7. екартьори двузъби;
- 3.1.2.4.8. корнцанг;
- 3.1.2.4.9. иглодържатели;
- 3.1.2.4.10. тави за инструменти и превързочен материал;
- 3.1.2.4.11. легенчета;
- 3.1.2.4.12. метални тави за стерилизация;
- 3.1.2.4.13. стерилизационни контейнери (септични и асептични);
- 3.1.2.4.14. инструменти за сваляне на гипс.
- 3.1.2.5. Медицински изделия:
  - 3.1.2.5.1. памук;
  - 3.1.2.5.2. марля;
  - 3.1.2.5.3. бинтове: малки, средни и големи;
  - 3.1.2.5.4. лейкопласт, обикновен;
  - 3.1.2.5.5. лейкопласт, антиалергичен;
  - 3.1.2.5.6. спринцовки - 5, 10, 20 мл;
  - 3.1.2.5.7. игли за спринцовки, мускулни и венозни;
  - 3.1.2.5.8. игли със синтетични конци, различни размери;
  - 3.1.2.5.9. хирургични компреси с прорез;
  - 3.1.2.5.10. микулич кърпи;
  - 3.1.2.5.11. тампони за бактериологично изследване;
  - 3.1.2.5.12. гипсовъчни бинтове, различни размери;
  - 3.1.2.5.13. абокат, различни размери;
  - 3.1.2.5.14. системи за инфузионни разтвори;
  - 3.1.2.5.15. турникет (механичен или пневматичен есмарх);
  - 3.1.2.5.16. антибиотичен унгвент;
  - 3.1.2.5.17. препарати за дезинфекция на рани (йодасепт, хибитан или сходен препарат);
  - 3.1.2.5.18. спирт 70 градуса;
  - 3.1.2.5.19. йодбензин;
  - 3.1.2.5.20. хирургични ръкавици - стерилни;
  - 3.1.2.5.21. хирургични ръкавици - нестерилен.
- 3.1.3. Изисквания за персонал:
  - 3.1.3.1. под контрол на специалиста по ортопедия и травматология в кабинета могат да работят като участници в екип и други лекари: лекари - специализанти по ортопедия и травматология, лекари без специалност или лекари с друга специалност, както и други специалисти;
  - 3.1.3.2. медицинската сестра извършва самостоятелни дейности и по назначение на лекар съгласно наредбата по чл. 7 от Закона за съсловните организации на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти, на зъботехниците и на помощник-фармацевтите;
  - 3.1.3.3. към ортопедично-травматологичния кабинет може да работи и обучен немедицински персонал за поставяне на гипсова или друга имобилизираща превръзка.
- 3.2. Изисквания към процеса на осъществяване на дейността:
- 3.2.1. Изисквания за вида и обема на медицинските дейности:

3.2.1.1. основни дейности: първичен и вторичен преглед в амбулаторни и домашни условия; консултация с друг специалист; медицинска експертиза и подготовка и насочване към ТЕЛК;

3.2.1.2. диагностични дейности:

3.2.1.2.1. клинична: снемане на подробна анамнеза; физикално изследване и оглед на пациента; специфични клинико-диагностични техники по топографски области;

3.2.1.2.2. образна: тълкуване на образни изследвания: конвенционални рентгенографии, ехографии, КАТ, ЯМР, сцинтиграфия, компютърни 3D симулационни методи и др.;

3.2.1.2.3. лабораторна: тълкуване на клинико-лабораторни показатели;

3.2.1.3. неоперативна ортопедично-травматологична лечебна дейност:

3.2.1.3.1. амбулаторно консервативно, функционално и медикаментозно лечение на ортопедични заболявания и травми в рамките на компетентността на специалиста и структурата;

3.2.1.3.2. насочване на пациентите своевременно към лечебните заведения за болнична помощ с оглед допълнително диагностично уточняване и лечение;

3.2.1.3.3. проследяване на оперирани пациенти с ортопедично-травматологични интервенции в късния постоперативен период (след 30-ия ден), като извършва профилактика, откриване и лечение на евентуални усложнения;

3.2.1.4. при необходимост се извършват следните манипулации и процедури:

3.2.1.4.1. инжекции - подкожни, мускулни и венозни;

3.2.1.4.2. прилагане на тетаничен анатоксин;

3.2.1.4.3. временна и трайна хемостаза;

3.2.1.4.4. локално обезболяване;

3.2.1.4.5. интрадермални, скарификационни и конюнктивални тестове;

3.2.1.4.6. парентерални инфузии;

3.2.1.4.7. отстраняване на хирургичен шевен материал;

3.2.1.4.8. превръзка на рана;

3.2.1.4.9. сондирание на рана или фистула;

3.2.1.4.10. промивка на дренаж;

3.2.1.4.11. вземане, съхраняване и организиране транспорта на материали за биопсично и цитологично изследване;

3.2.1.4.12. ставна пункция и медикаментозна вътреставна апликация;

3.2.1.4.13. аспирация на бурса;

3.2.1.4.14. пункция на патологично преформирани кухини;

3.2.1.4.15. лечение на хронични и трудно зарастващи (проблемни) рани;

3.2.1.4.16. лечение на следоперативно усложнени рани;

3.2.1.4.17. дрениране;

3.2.1.4.18. основни имобилизации;

3.2.1.5. в операционен сектор към медицински център, медико-дентален център или диагностично-консултативен център в допълнение към гореизброените могат да се извършват следните хирургични дейности:

3.2.1.5.1. шев на меки тъкани до ниво фасция/мускул;

3.2.1.5.2. повърхностни инцизии, ексцизии и некректомии при рани;

3.2.1.5.3. вземане на биопсичен материал от меки тъкани;

3.2.1.5.4. инцизия на панарициум и паронихия;

3.2.1.5.5. инцизия и дренаж на палмарно или тенарно пространство;

3.2.1.5.6. инцизия на сухожилен панарициум;

3.2.1.5.7. отстраняване на нокът и нокътно ложе;

3.2.1.5.8. диагностична и лечебна пункция на повърхностни кисти и абсцеси;

- 3.2.1.5.9. миотомия;
- 3.2.1.5.10. бурзотомия и бурсектомия;
- 3.2.1.5.11. биопсия на повърхностни новообразувания;
- 3.2.1.5.12. отстраняване на повърхностно чуждо тяло;
- 3.2.1.5.13. отстраняване на малки повърхностно разположени импланти (К спици, серклажи, синдезмални винтове и др.);

3.2.1.5.14. напасване на протези на горен и долен крайник;

3.2.1.5.15. поставяне или смяна на гипсови и други имобилизации на крайниците;

3.2.1.6. дейности, които изискват допълнителна квалификация, са ехографско изследване на стави при деца и възрастни;

3.2.1.7. рехабилитационна дейност съгласно изискванията на медицински стандарт "Физикална и рехабилитационна медицина": извършва се проследяване, диагностика и своевременно лечение на очакваните усложнения, ранна рехабилитация на хоспитализирани пациенти от интензивните отделения до дехоспитализирането им, поетапно вертикалзиране и обучение в ползване на помощни средства, приспособления и съоръжения за придвижване; максимално бързо ресоциализиране и предотвратяване на инвалидизация на пациенти с хронични ортопедични и травматологични заболявания; изготвя се индивидуална програма и указания за домашна рехабилитация; при нужда от по-продължително рехабилитационно лечение пациентите се насочват към специализирана извънболнична медицинска помощ по физикална и рехабилитационна медицина или специализирана болница за рехабилитация;

3.2.1.8. здравни грижи за пациенти с ортопедични и травматологични заболявания - оценка на потребностите, планиране на грижите, извършване на манипулации, назначени от лекар.

3.2.2. Изисквания към организацията на дейността и вътрешните и външните взаимодействия:

3.2.2.1. лечебните заведения за специализирана извънболнична помощ по ортопедия и травматология колаборират със:

3.2.2.1.1. структурите на първичната извънболнична помощ, от които приемат пациенти за консултации и лечение;

3.2.2.1.2. структурите за оказване на специализирана ортопедично-травматологична помощ в болничните заведения, към които насочват пациенти за консултации, хоспитализация, консервативно или оперативно лечение.

3.2.3. Принципи на поведение при спешни животозастрашаващи и застрашаващи крайника състояния - прилагат се посочените в т. 2.2.4.

3.3. Изисквания към резултата от осъществяване на дейността - общи и специфични:

3.3.1. Количество показатели за осъществяване на дейността в специализираната извънболнична медицинска помощ по ортопедия и травматология са:

- 3.3.1.1. брой обслужени пациенти;
- 3.3.1.2. брой извършени манипулации;
- 3.3.1.3. брой гипсови имобилизации;
- 3.3.1.4. брой извършени експертизи;
- 3.3.1.5. брой домашни посещения;
- 3.3.1.6. брой извършени амбулаторни оперативни интервенции.

3.3.2. Качеството и ефективността на ортопедично-травматологичната дейност в лечебни заведения за специализирана извънболнична помощ се контролират от органите на управление и контрол на лечебното заведение, като резултатите се анализират на тримесечие. Определят се от следните критерии и показатели:

3.3.2.1. безопасност;

3.3.2.2. удовлетвореност на пациента;

- 3.3.2.3. икономическа и социална ефективност;
- 3.3.2.4. равнопоставеност, достъпност и своевременност на медицинската помощ;
- 3.3.2.5. крайни резултати от медицинското обслужване (здравен статус);
- 3.3.2.6. ефикасност и ефективност на диагностичната работа;
- 3.3.2.7. ефикасност и ефективност на медикаментозното лечение;
- 3.3.2.8. съотношение между насочени : приети за хоспитализация;
- 3.3.2.9. ефикасност и ефективност на извънболничното оперативно лечение;
- 3.3.2.10. качество на здравните грижи за пациента;
- 3.3.2.11. контрол на асептиката и антисептиката.

4. Изисквания при осъществяване на дейността в болничната ортопедично-травматологична помощ. Нива на компетентност.

A. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност

4.1. Изисквания към структурата, устройството, оборудването и здравни изисквания за осъществяване на дейността:

4.1.1. Действия в обхвата на медицинската специалност "Ортопедия и травматология" от I ниво на компетентност се извършват в самостоятелно отделение по ортопедия и травматология или в клиника/отделение по хирургия от I, II или III ниво на компетентност.

4.1.2. Всяка структура по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност отговаря на изискванията на наредбата по чл. 169, ал. 4 от Закона за устройство на територията и наредбата по чл. 46, ал. 3 и чл. 57, ал. 2 от Закона за лечебните заведения и разполага със следните помещения:

- 4.1.2.1. болнични стаи;
- 4.1.2.2. манипулационна;
- 4.1.2.3. помещения за допълнителна специализирана апаратура;
- 4.1.2.4. сестринска работна стая;
- 4.1.2.5. кабинет на началника на структурата;
- 4.1.2.6. лекарски кабинети;
- 4.1.2.7. съблекалня;
- 4.1.2.8. кухненски офис;
- 4.1.2.9. санитарни помещения за персонала;
- 4.1.2.10. помещения за дезинфекция;
- 4.1.2.11. складове;
- 4.1.2.12. коридори;
- 4.1.2.13. стая-изолатор.

4.1.3. Препоръчително е кабинетите на медицинския персонал да са в обособена административна част, отделно от болничните стаи.

4.1.4. Оптималният брой легла в една болнична стая е до три. Най-малко две от стаите са с едно легло. В обособените детски структури е допустимо разполагането на повече легла в една стая, но при налична възможност за пълна изолация между тях.

4.1.5. Болните със септични състояния и усложнения и инфекции задължително подлежат на изолация в септични стаи, обслужват се по възможност от отделен персонал, с отделна количка, инструменти и материали за превръзка, с допълнителни дрехи (препоръчително за еднократна употреба) на персонала и ръкавици, с отделно сортиране и извозване на мръсно бельо и отпадъчни материали.

4.2. Изисквания за осигуреност с медицинска апаратура, оборудване и техника и други условия за осъществяване на дейността по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност:

4.2.1. Структурата по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност е оборудвана със:

- 4.2.1.1. болнични легла, от които до 50 % ортопедични със стойки за тракция и повдигане;

4.2.1.2. принадлежности за скелетна тракция: скоби, шини, ролки и др.;

4.2.1.3. принадлежности за гипсови манипулации: гипсови ножици, инструмент тип "Крокодил", автоматична гипсорезачка;

4.2.1.4. негативоскоп;

4.2.1.5. мобилен апарат за рентгенографии, тип кугел, или бърз достъп до такъв;

4.2.1.6. препоръчително е поне една от стаите да е с възможност за кислородолечение.

4.2.2. Изисквания за устройство на операционните зали:

4.2.2.1. структурата по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност ползва най-малко две операционни зали - за асептични и септични операции - собствени или в рамките на общоболничния операционен блок;

4.2.2.2. операционните зали се разполагат в изолирана, но удобна за комуникации зона на отделението или в рамките на общия операционен блок;

4.2.2.3. местоположението на операционната зала трябва да позволява лесно транспортиране към стая за интензивно лечение или към болничните стаи в стационара;

4.2.2.4. операционната зона включва:

4.2.2.4.1. операционни зали;

4.2.2.4.2. помещение за подготовка на хирургическия екип, оборудвано с мивки с течаща вода (топла и студена) и кранове, задвижвани с лакет или фотоклетка, шапки, маски, огледала;

4.2.2.4.3. помощни помещения: съблекалня за мъже и жени, стая за почивка на персонала, складове за инструменти, консумативи, дезинфектанти, операционно бельо, помещения за стерилизация.

4.2.3. Изисквания за осигуреност с медицинска апаратура, оборудване и техника в операционните зали за осъществяване на ортопедични операции:

4.2.3.1. ортопедична операционна маса с приставки за екстензия;

4.2.3.2. комбинирано осветление в операционните зали; общото осветление трябва да осигурява до 40 % от необходимата осветеност; локалното осветление се осигурява от операционна лампа с най-малко 2 бренера, всеки от които с мощност 100 вата;

4.2.3.3. аварийно резервно осветление (чрез бързодействащи моторгенератори или светлинен източник с акумулиращи батерии), осигуряващо 40 % от осветеността при нормални условия;

4.2.3.4. подвижна допълнителна лампа;

4.2.3.5. електроокутер;

4.2.3.6. система за аспирация - централна и допълнителна вакуумна помпа, изходи за кислород, сгъстен въздух;

4.2.3.7. хирургически инструментариум, специфичен според вида на оперативната намеса (мекотъканна или костна);

4.2.3.8. моторни системи (една или повече) за пробиване и срязване на кост;

4.2.3.9. хирургически консумативи и превързочни материали;

4.2.3.10. анестезиологичен апарат и консумативи;

4.2.3.11. централна стерилизация на инструментариума и материалите (препоръчително е да се разполага и с възможност за локална стерилизация);

4.2.3.12. бактерицидни лампи за операционните зали и помощните помещения;

4.2.3.13. препоръчително е наличието на климатични системи във всяка операционна зала;

4.2.3.14. препоръчително е наличието на телевизионна рентгенова уредба (С-рамо);

4.2.3.15. използваната апаратура подлежи на контрол за изправност и безопасност.

4.2.4. Правила за асептика и антисептика в операционна зала:

4.2.4.1. всяка операционна зала се почиства, измива и дезинфекцира след всяка операция; седмично се извършва основно почистване и дезинфекция;

4.2.4.2. апаратурата в операционните зали се почиства и дезинфекцира ежедневно;

4.2.4.3. след всяка операция хирургическият инструментариум се почиства механично и се измива, след което се стерилизира;

4.2.4.4. в операционната зала се влиза и работи със специално облекло и обувки;

4.2.4.5. контрол на асептиката и антисептиката в операционна зала се извършва периодично от органите за управление и контрол на лечебното заведение и регионалните здравни инспекции;

4.2.4.6. достъпът до операционната зала е ограничен; право да влизат имат постоянно работещият персонал, хирургическият и анестезиологичният екип, пациентите за операция;

4.2.4.7. потокът на движение на персонала се регламентира; след напускане на операционната зала се преминава отново през съблекалнята за подмяна на операционните дрехи и обувки;

4.2.4.8. движението на пациентите за операция е от стаята за подготовка към операционната зала или от помещението за предоперативна подготовка след интубация - в операционната зала;

4.2.4.9. след операцията пациентът се извежда в стая за събуждане, в структура за интензивно лечение или в стационара.

4.2.5. Лечебно заведение със структура по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност осигурява следните диагностични и консултативни възможности:

4.2.5.1. клинично-лабораторни изследвания: в случаите, когато лечебното заведение не разполага със собствена клинична лаборатория, то следва да осигури осъществяването на дейността по договор със самостоятелна медико-диагностична лаборатория или с клинична лаборатория - структура на друго лечебно заведение; в тези случаи лабораторията, с която е сключен договорът, следва да бъде разположена на адреса на лечебното заведение, на който осъществява дейност структурата по ортопедия и травматология; задължително се обезпечава 24-часово осъществяване на дейностите по клинична лаборатория за нуждите на структурата по ортопедия и травматология, включително и в условията на спешност;

4.2.5.2. микробиологични изследвания: в случаите, когато лечебното заведение не разполага със собствена микробиологична лаборатория, то следва да осигури осъществяването на дейността по договор с друго лечебно заведение, разположено на територията на населеното място, включително и в условията на спешност;

4.2.5.3. рентгенови изследвания: рентгенографии на крайниците, таза и гръбначния стълб; в случаите, когато лечебното заведение не разполага със собствена структура по образна диагностика, то следва да осигури осъществяването на дейността по договор с друго лечебно заведение, разположено на адреса на лечебното заведение, на който осъществява дейност структурата по ортопедия и травматология, включително и в условията на спешност;

4.2.5.4. консултативна помощ: осигуреност с 24-часова спешна консултативна помощ, включително по договор с друго лечебно заведение, от специалист по вътрешни болести/кардиолог, анестезиолог, невролог и педиатър; осигуряване на възможност за консултации по показания с консултанти от различни медицински специалности, включително по договор с друго лечебно заведение.

4.3. Изисквания за персонал:

4.3.1. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2021 г.) В структурата по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност работят лекар/и с придобита специалност "Ортопедия и травматология", като могат да работят и лекар/и с друга специалност или без специалност, които осигуряват оказването на пълноценни грижи за изпълнявания обем и сложност на дейността. Когато дейността по ортопедия и травматология се извършва в клиника/отделение по хирургия, е необходимо в структурата да работи специалист по ортопедия и травматология.

4.3.2. За структурата, в която се осъществява дейността по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност, се изисква най-малко един от лекарите да притежава допълнителна квалификация, удостоверена с документ, за ехографско изследване на стави при деца и възрастни.

4.3.3. Броят на медицинските сестри се определя от обема и интензивността на здравните грижи, които се извършват в отделението или клиниката, като съотношението между лекари и медицински сестри не трябва да е по-малко от 1:1,5. При определяне на броя на медицинските сестри може да се прилага Методиката за изчисляване на необходим персонал (медицински сестри), препоръчана от Международния съвет на медицинските сестри (ICN).

4.3.4. Старша медицинска сестра в отделение от I ниво на компетентност може да бъде медицинска сестра с второ квалификационно ниво от Квалификационната рамка по чл. 8, т. 8 от Закона за съсловната организация на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти, на зъботехниците и на помощник-фармацевтите - с придобит първи сертификат за професионална квалификация.

4.3.5. Изисквания за квалификация - специалистите по здравни грижи са длъжни да поддържат, повишават и разширяват теоретичните си знания и практическите си умения, необходими за осигуряване на качествени здравни грижи чрез продължаващо медицинско обучение. Най-малко половината от медицинските сестри, работещи в отделението по ортопедия и травматология, е необходимо да имат второ квалификационно ниво - първи сертификат, съгласно Квалификационната рамка по чл. 8, т. 8 от Закона за съсловната организация на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти, на зъботехниците и на помощник-фармацевтите.

4.3.6. Сестринският персонал осигурява цялостни здравни грижи за пациентите по отношение на изпълнението на диагностичните изследвания, медикаментозното лечение, предоперативните и следоперативните здравни грижи.

4.3.7. Други специалисти, с които трябва да разполага лечебното заведение със структурата по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност: рентгенови лаборанти, рехабилитационен екип по изисквания на медицински стандарт "Физикална и рехабилитационна медицина", болногледачи, здравни асистенти или други обучени лица без медицинско образование за поставяне на гипсови или други имобилизиращи превръзки.

4.4. Изисквания към процеса на осъществяване на дейността:

4.4.1. Изисквания за вида и обхвата на медицинските дейности на структура по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност - извършват се малки по обем и сложност ортопедични и травматологични операции съгласно раздел V, т. 1; при условията на спешност могат да се извършват и оперативните процедури, посочени в т. 1.1 от раздел V.

4.4.2. Изисквания към организацията на дейността, вътрешния ред и външните взаимодействия:

4.4.2.1. Прием на пациенти.

4.4.2.1.1. Ортопедично-травматологичната структура от I ниво на компетентност разполага с диагностично-консултивен (приемен) кабинет, свързан с телефонна или друга връзка със структурата по ортопедия и травматология.

4.4.2.1.2. Приемният кабинет отговаря на изискванията за устройство и оборудване на кабинет в специализираната извънболнична медицинска помощ съгласно т. 3.1 от раздел III.

4.4.2.1.3. В лечебното заведение са разписани основните правила за действие при постъпване на спешно болен пациент или пациент за планов прием.

4.4.2.2. Предоперативен период и подготовка.

4.4.2.2.1. Клиничният преглед (КП) изяснява характера на заболяването или травматичното увреждане, неговата локализация, необходимостта от оперативна намеса (показания за операция), нейния очакван обем, избор на оперативен достъп и оперативна техника, прогноза за

очеквания резултат и изход; той задължително включва снемане на анамнеза и физикален преглед, а образните, лабораторните и инструменталните изследвания и консултациите със специалисти от други клинични специалности се назначават в зависимост от конкретната ситуация.

4.4.2.2.2. Клиничният преглед за оценка на оперативния риск (КПООР) уточнява общото състояние на пациента, наличието на придръжаващи заболявания, шансовете да понесе необходимата анестезия и хирургична намеса, в резултат на което се уточняват оперативният риск и факторите, които го повишават; клиничният преглед за оценка на оперативния риск е задължение на ортопед-травматолога и анестезиолога при уточнени показания за операция и взето решение за извършване на планова или спешна хирургическа намеса; стандартният КПООР включва задължителни консултации със специалист по вътрешни болести или кардиология, а за деца до 18 години - и с лекар с придобита специалност "Педиатрия"; този процес завършва с преданестезиологичен преглед/консултация с оценка на оперативния риск по скалата на ASA (American Society of Anaesthesiologists) или друга възприета система, изграждане на становище за безопасността, индикациите и контраиндикациите на предстоящата анестезия, планиране на възможните анестетични техники и средствата за тяхното провеждане.

4.4.2.2.3. Окончателната преценка на оперативния риск се прави от ортопед-травматолога - оператор - при условия на спешност, и/или от лекарски колегиум; тази преценка се съгласува с анестезиолог, а при наличие на специфични причини - и с други специалисти-клиницисти (лекарски консилиум).

4.4.2.2.4. Заключителната оценка на оперативния риск се съобщава и обсъжда с пациента и неговите близки; при отказ от операция заради висок оперативен риск е необходимо информираното съгласие на пациента, както и препоръки за възможното поведение и лечение, информация за риска за живота или за инвалидизация, за възможните усложнения, прогноза за изхода от лечението, евентуална препоръка за оперативно лечение само в условия на спешност.

4.4.2.2.5. При индикации за операция и вземане на решение за извършване на такава се изиска назначаване и провеждане на лечебни мероприятия - подготовка за операция с цел осигуряване на оптимално здравно състояние на пациента и снижаване на оперативния риск; подготовката за операция включва назначените от консултанта и от оператора лечебни, физиотерапевтични и други средства и мерки по отношение на:

4.4.2.2.5.1. предстоящата анестезия - клиничен преглед и подготовка на пациента за анестезия в съответствие с медицинския стандарт "Анестезиология и интензивно лечение";

4.4.2.2.5.2. антиалергична подготовка при анамнестични данни за алергия и след предходно тествуване;

4.4.2.2.5.3. кардиологична подготовка, лечение на сърдечно-съдови заболявания, профилактика на кардиологични усложнения; тромбоемболична профилактика и лечение;

4.4.2.2.5.4. антибактериална антибиотична профилактика - осъществява се съгласно приетите от дружеството по Ортопедия и травматология алгоритми на поведение;

4.4.2.2.5.5. друга специфична подготовка, свързана с предходно заболяване на орган или система (дихателна, урогенитална, нервна и др.) или с ендокринно заболяване (захарен диабет, тиреотоксикоза и др.).

4.4.2.2.6. Всички факти и заключения, установени в резултат на КП и КПООР, планът за предстоящата операция и възможните варианти за оперативно поведение (включително алтернативни способи), възможните рискове, странични явления и усложнения (интра- и следоперативни), необходимостта от анестезия и използване на кръв и кръвни продукти с техния допълнителен риск и възможни усложнения, както и очакваният изход от болестта и от операцията се съобщават и обясняват на пациента по достъпен и разбираем от него начин - устно и в писмена форма (стандартен или специализиран формулар); въпросите, свързани с "информираното съгласие", се ureждат съгласно разпоредбите на Закона за здравето.

4.4.2.2.7. Резултатите от КП и КПООР се вписват в "Предоперативна епикриза", която е част от "Историята на заболяването" (ИЗ); предоперативната епикриза при спешни състояния се попълва от ортопед-травматолога - оператор или лекуващ лекар, който обосновава показанията за спешна операция и вероятният вид; при планови операции предоперативната епикриза се докладва и обсъжда на лекарски колегиум и взетото решение и оценката на оперативния риск се вписват от лекуващия лекар.

4.4.2.2.8. Дейности и грижи на медицинската сестра, включени в предоперативния период - подготовкa на пациента, планиране на изследвания и консултации, провеждане на лекарствена терапия, измерване и регистриране на жизнени показатели, наблюдение на общото състояние на пациента.

4.4.2.3. Извършване на оперативна интервенция.

4.4.2.3.1. Оперативните интервенции се извършват в операционни зали в операционната зона на структурата по ортопедия и травматология или на операционния блок/ове на лечебното заведение.

4.4.2.3.2. Броят на членовете на хирургичния екип се определя от обема и сложността на осъществяваната оперативна намеса.

4.4.2.3.3. Хирургичният екип извършва една операция от оперативния разрез до зашиване на раната и сваляне на пациента от операционната маса; смяната на хирурга-оператор по време на оперативната намеса е недопустима освен по медицински показания или извънредни обстоятелства.

4.4.2.3.4. Операторът - ръководител на екипа, носи цялата отговорност за провежданата операция; операторът може да бъде сменен от по-старши по опит хирург при възникнали в хода на операцията проблеми.

4.4.2.3.5. Специализантът по ортопедия и травматология участва като асистент в хирургичния екип.

4.4.2.3.6. По преценка на ръководителя на екипа специализантът може да поеме ролята на оператор на част от операцията или цялата операция. Това е възможно при задължителна аистенция и контрол от ръководителя на екипа, носещ отговорност за операцията.

4.4.2.3.7. Дейностите по отношение на дезинфекция и стерилизация в операционния блок се извършват съгласно дезинфекционната програма на лечебното заведение.

4.4.2.3.8. След приключването на операцията пациентът се извежда в стаята за събуждане, структура за интензивно лечение или в стационар.

4.4.2.4. Следоперативен период.

4.4.2.4.1. Ортопедично-травматологичният екип осигурява адекватно наблюдение в ранния следоперативен период на локалния статус и общото състояние на пациенти, на количеството и вида на отделяните през дренажите секрети, на жизнените показатели и резултатите от лабораторните изследвания.

4.4.2.4.2. При поставяне на пациента в отделение за интензивно лечение следоперативният контрол и мониторирането се извършват съвместно от анестезиолог-реаниматор и лекар ортопед-травматолог.

4.4.2.4.3. Следоперативното наблюдение и лечение, което включва превръзки, отстраняването на дренажи, катетри, фиксатори и други, затягане и сваляне на конци, поставяне и отстраняване на имобилизации и други, се извършват от лекуващите лекари и медицински сестри при непосредствено участие и ръководство на оператора.

4.4.2.4.4. В случаите, в които операторът не е в състояние да участва в следоперативното лечение по обективни причини, то се провежда от асистент, запознат с естеството на операцията и хода на лечебния процес. Координацията и контролът се осъществяват от началника на структурата.

4.4.2.4.5. Следоперативната антитромботична профилактика се назначава по преценка от ортопед-травматолога, като се осъществява съгласно приетите от дружеството по Ортопедия и

травматология алгоритми на поведение.

4.4.2.4.6. Ортопед-травматологът определя условията за изписване, домашно наблюдение и контрол след изписването - краткосрочен и дългосрочен. При показания той определя необходимостта от диспансеризация, рехабилитация и др.

4.5. Изисквания към резултата от осъществяване на дейността:

4.5.1. Минимални изисквания за годишен обем на медицинската дейност: минимален обем дейност: 150 операции на 10 легла годишно, като на една операционна маса се извършват минимум 150 малки и средни операции годишно.

4.5.2. Количество индикатори за оценка на хирургичните дейности са:

4.5.2.1. използваемост на легловия фонд;

4.5.2.2. оборот на леглата;

4.5.2.3. среден престой на пациента в хирургичната структура, предоперативен и следоперативен престой;

4.5.2.4. следоперативни усложнения;

4.5.2.5. брой реоперации и причините за тях;

4.5.2.6. леталитет: в първите 24 часа; при неоперирани пациенти; при оперирани пациенти; причини за смъртта;

4.5.2.7. общ брой операции, разпределение на операциите по вид, обем и сложност и изпълнители;

4.5.2.8. съотношение между спешни и планови хоспитализации и операции;

4.5.2.9. процент на декубитусите;

4.5.2.10. съвпадение на клиничната и патологоанатомичната диагноза.

4.5.3. Качеството на ортопедичните и травматологичните дейности включва гарантиране на: достъпност и своевременност; адекватност; ефективност; безопасност на медицинската помощ, качество на здравните грижи, удовлетвореност на пациента от оказаната му медицинска помощ.

4.5.3.1. Качествените показатели за оценка на хирургическата дейност са:

4.5.3.1.1. ефикасност и ефективност на диагностичната работа, проведеното хирургично лечение и здравните грижи за пациента;

4.5.3.1.2. контрол на асептиката и антисептиката;

4.5.3.1.3. превенция и контрол на вътреболничните инфекции.

4.5.4. Контролът на качеството е задължителен за всяка хирургична структура.

4.5.4.1. Препоръчително е да има електронна документация на всички оперативни намеси, включително на настъпилите усложнения.

4.5.4.2. Резултатите трябва да бъдат периодично обсъждани и анализирани.

4.5.5. Общи и специализирани показатели по критериите за достъп до медицинска помощ, своевременност на оказаната медицинска помощ, релевантност, сигурност и продуктивност:

4.5.5.1. оперативната активност в отделението по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност трябва да е не по-ниска от 50 %;

4.5.5.2. следоперативните усложнения не трябва да надвишават 10 %;

4.5.5.3. леталитетът не трябва да надвишава 0,5 %.

Б. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от II ниво на компетентност

4.6. Изисквания към структурата, устройството и здравни изисквания за осъществяване на дейността - за всяка структура по ортопедия и травматология от II ниво на компетентност, относно необходимите помещения и здравни изисквания към тях, се прилагат т. 4.1.2 - 4.1.5 от раздел "А. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност".

4.7. Изисквания за осигуреност с медицинска апаратура, оборудване и техника и други условия за осъществяване на дейността по ортопедия и травматология от II ниво на компетентност:

4.7.1. прилагат се изискванията на т. 4.2.1 от раздел "А. Клиника/отделение по ортопедия

и травматология от I ниво на компетентност", като допълнително се изиска:

4.7.1.1. болничните легла да са ортопедични;

4.7.1.2. препоръчително е най-малко две от стаите да са с възможности за кислородолечение.

4.7.2. Изисквания за устройството и оборудването на операционните зали - прилагат се изискванията на т. 4.2.2 от раздел "А. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност", като допълнително се изиска:

4.7.2.1. в структура, в която се практикува артроскопска хирургия, е препоръчително наличието на отделна зала за артроскопии;

4.7.2.2. в операционната зона:

4.7.2.2.1. помещението за подготовка на хирургическия екип е оборудвано с 2 - 4 мивки с течаща вода (топла и студена) и кранове, задвижвани с лакет или фотоклетка, шапки, маски, огледала;

4.7.2.2.2. препоръчително е наличие на помещение за предоперативна подготовка с инсталация за кислород, аспирация, консумативи за подготовка на болни (тръби за интубация, сонди, катетри и др.);

4.7.2.2.3. препоръчително е наличие на помещение за следоперативно събуждане с мобилни болнични легла, монитори за контрол на жизнените функции, инсталации за кислород и аспирация.

4.7.3. Изисквания за осигуреност с медицинска апаратура, оборудване и техника и други условия за осъществяване на дейността в операционните зали - прилагат се изискванията на т. 4.2.3 от раздел "А. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност", като допълнително се изиска:

4.7.3.1. електрокаутери - по един на операционна маса;

4.7.3.2. моторни системи за пробиване, рязане и римериране на кост (електрически или въздушни);

4.7.3.3. телевизионна рентгенова уредба (С-рамо);

4.7.4. Правила за асептика и антисептика в операционна зала - прилагат се изискванията на т. 4.2.4 от раздел "А. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност".

4.7.5. Лечебно заведение със структура по ортопедия и травматология от II ниво на компетентност осигурява диагностични и консултативни възможности съгласно изискванията на т. 4.2.5 от раздел "А. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност", като допълнително се осигуряват:

4.7.5.1. ЕКГ - осигурява се от лечебното заведение;

4.7.5.2. имунологични изследвания при съответни показания; в случаите, когато лечебното заведение не разполага със собствена имунологична лаборатория, то следва да осигури осъществяването на дейността по договор с друго лечебно заведение;

4.7.5.3. хемотрансфузционни изследвания, включително изследване на антитела и директна съвместимост - осигуряват се от лечебното заведение;

4.7.5.4. възможности за спешно биопсично изследване; в случаите, когато лечебното заведение не разполага с възможност да осигури самостоятелно спешно биопсично изследване, то следва да осигури извършването му по договор с друго лечебно заведение на територията на населеното място;

4.7.5.5. ехография на стави - осигурява се от лечебното заведение;

4.7.5.6. компютърен томограф и/или магнитно-ядрен резонанс - осигурява се от лечебното заведение или по договор с друго лечебно заведение на територията на населеното място, включително и в условията на спешност;

4.7.5.7. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2021 г.) задължително е наличие на структура по анестезиология и интензивно лечение осъществяваща дейност по интензивно лечение съгласно медицински стандарт по "Анестезиология и интензивно лечение" на адреса на лечебното заведение, на който осъществява дейност структурата по ортопедия и травматология;

4.7.5.8. препоръчително: възможност за извършване на сцинтиграфия.

4.8. Изисквания за персонал:

4.8.1. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2021 г.) В структурата по ортопедия и травматология от II ниво на компетентност работят лекар/и с придобита специалност "Ортопедия и травматология", като могат да работят и лекар/и с друга специалност или без специалност, които осигуряват оказването на пълноценни грижи за изпълнявания обем и сложност на дейността.

4.8.2. За структурата по ортопедия и травматология от II ниво на компетентност се изиска/т лекар/и с допълнителна квалификация, удостоверена с документ за: ехографско изследване на стави при деца и възрастни; артроскопия на стави; ендопротезиране на стави; микрохирургия на ръка (анатомична).

4.8.3. Броят на медицинските сестри се определя от обема и интензивността на здравните грижи, които се извършват в отделението или клиниката, като съотношението между лекари и медицински сестри не трябва да е по-малко от 1:1,5. При определяне на броя на медицинските сестри може да се прилага Методиката за изчисляване на необходим персонал (медицински сестри), препоръчана от Международния съвет на медицинските сестри (ICN).

4.8.4. Старша медицинска сестра в отделение по ортопедия и травматология от II ниво на компетентност може да бъде медицинска сестра с трето квалификационно ниво съгласно Квалификационната рамка по чл. 8, т. 8 от Закона за съсловната организация на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти, на зъботехниците и на помощник-фармацевтите.

4.8.5. Изисквания за квалификация на специалистите по здравни грижи - прилагат се изискванията на т. 4.3.5 от раздел "А. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност".

4.8.6. Други специалисти - прилагат се изискванията на т. 4.3.7 от раздел "А. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност".

4.9. Изисквания към процеса на осъществяване на дейността:

4.9.1. Изисквания за вида и обхвата на медицинските дейности в структура по ортопедия и травматология от II ниво на компетентност - извършват се малки и средни по обем и сложност ортопедични и травматологични операции съгласно раздел V, т. 1, 1.1 и 2; при условията на спешност могат да се извършват и оперативните процедури, посочени в т. 2.1 от раздел V:

4.9.1.1. извършват се оперативни процедури с алопластика на тазобедрената и колянната става, за осъществяването на които се изискват двама специалисти по ортопедия и травматология, които притежават документ за придобита квалификация за ендопротезиране на стави и са имплантирали минимум по 20 протези в предходната година;

4.9.1.2. извършват се артроскопски процедури на опорно-двигателния апарат: артроскопии на рамо, лакът, китка, длан и пръсти, тазобедрена става, коляно и глезнен, за осъществяването на които се изиска минимум един специалист по ортопедия и травматология с документ за придобита квалификация за артроскопия.

4.9.2. Изискванията към организацията на дейността и вътрешния ред и външните взаимодействия - прилагат се изискванията на т. 4.4.2 от раздел "А. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност", като се изпълняват увърдените от дружеството по специалността стандартни оперативни процедури.

4.10. Изисквания към резултата от осъществяване на дейността:

4.10.1. Минимални изисквания за годишен обем на медицинската дейност: минимален

обем дейност: 250 операции на 10 легла годишно.

4.10.2. Критерии и показатели за количество на осъществяваната медицинска дейност - прилагат се изискванията на т. 4.5.2 от раздел "А. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност".

4.10.3. Критерии, показатели за качество и контрол на качеството за осъществяваната медицинска дейност - прилагат се изискванията на т. 4.5.3 и 4.5.4 от раздел "А. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност".

4.10.4. Общи и специализирани показатели по критериите за достъп до медицинска помощ, своевременност на оказаната медицинска помощ, релевантност, сигурност и продуктивност на база едногодишен период:

4.10.4.1. оперативната активност в клиниката/отделението по ортопедия и травматология с II ниво на компетентност трябва да е не по-ниска от 70 %;

4.10.4.2. следоперативните усложнения не трябва да надвишават 10 %;

4.10.4.3. извършените малки операции не трябва да са повече от 50 %;

4.10.4.4. леталитетът не трябва да надвишава 1 %.

В. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от III ниво на компетентност

4.11. Изисквания към структурата и дейността:

4.11.1. В клиники/отделения по ортопедия и травматология от III ниво на компетентност се осъществява пълният обхват на специалността "Ортопедия и травматология", включително операции с всякакъв обем и сложност.

4.11.2. В отделения от III ниво на компетентност, които са в структурата на клиника по ортопедия и травматология от III ниво на компетентност, могат да се осъществяват дейности по ортопедия или травмотология и/или дейностите да се осъществяват по възрастов признак.

4.12. Изисквания към устройството и оборудването за осъществяване на дейността:

4.12.1. Общопрофилната дейност по ортопедия и травматология включва висококвалифицирана диагностично-лечебна дейност в сферата на основната ортопедично-травматологична патология, а също така и диференцирана дейност по т. 4.11.2 при наличие на необходимия за това материално-кадрови ресурс.

4.12.2. Структурата по ортопедия и травматология от III ниво на компетентност е функционално свързана с консултативно-диагностичния блок и стационарния блок на болницата; оперативната дейност се извършва в обособена част на операционния блок на болницата или в самостоятелна операционна зона към отделението/клиниката.

4.12.3. За дейността по ортопедия и травматология от III ниво на компетентност относно необходимите помещения се прилагат изискванията на т. 4.1.2 - 4.1.5 от раздел "А. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност", като допълнително се изискват:

4.12.3.1. болничните легла да са не по-малко от 10;

4.12.3.2. превързочни за асептични и септични превързки;

4.12.3.3. помещение за репозиции и имобилизации, обзаведено с гипсовъчна маса, репозиционни апарати, набор от гипсовъчни инструменти, желателно с телевизионна рентгенова уредба;

4.12.3.4. стая за подготовка на болните за операция или изследвания.

4.13. Изисквания за осигуреност с медицинска апаратура, оборудване и техника и други условия за осъществяване на дейността по ортопедия и травматология от III ниво на компетентност:

4.13.1. За структурата по ортопедия и травматология от III ниво на компетентност се прилагат изискванията на т. 4.7.1 от раздел "Б. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от II ниво на компетентност", като допълнително се изиска в отделение по т. 4.11.2 леглата да са съответно оборудвани с модулни, тракционни приставки, защитни бариери и други в зависимост от

спецификата на дейността, определена с разрешението за осъществяване на лечебна дейност и правилника за устройството, дейността и вътрешния ред на лечебното заведение, а в клиника с преобладаващ гериатричен профил или пациенти със залежаване е препоръчително наличието на антидекубитални дюшети.

4.13.2. Изисквания за устройството и оборудването на операционните зали - прилагат се изискванията на т. 4.7.2 от раздел "Б. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от II ниво на компетентност", като допълнително се препоръчва при извършване на специализирана хирургична дейност - ендопротезиране, артроскопии, реконструкции на ръка (анатомична), гръбначна хирургия, детска хирургия, онкоортопедия и други, да се разполага с допълнителни операционни зали.

4.13.3. Изисквания за осигуреност с медицинска апаратура, оборудване и техника и други условия за осъществяване на дейността в операционните зали - прилагат се изискванията на т. 4.7.3 от раздел "Б. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от II ниво на компетентност", като допълнително се изисква:

4.13.3.1. операционни маси (най-малко две, от които едната да е специализирана с възможност за разполагане на пациента по гръб, корем и странично, с приставки за позициониране на крайниците и тракционни устройства (за халотракция, тракция на крайниците); препоръчително е масите да са пропускливи за рентгенови лъчи;

4.13.3.2. рентгенонегативна операционна маса и/или тракционна маса за тазова и ацетабуларна хирургия, специфичен инструментариум за тазова и ацетабуларна хирургия;

4.13.3.3. микроскоп, микрохирургичен инструментариум за микрохирургия на ръката (анатомично);

4.13.3.4. пълен набор/набори от инструментариум за конвенционална костна и мекотъканна хирургия: скалпели, игли, иглодържатели, анатомични и хирургични пинцети, хемостатични и проходни инструменти, захващащи инструменти, распаториуми, разнообразни костодържатели, длата, шила, елеватори, зъбчати и меки екартьори, ножици, клещи, сонди, протектори, бургии, трион на Gilli, ампутационен нож, чукове и др.;

4.13.3.5. набори от конвенционални и специализирани импланти за костна хирургия, съобразени с профила на клиниката: остеосинтезни средства за екстра-/интрамедуларна и външна фиксация, спинални имплантати, ендопротези и др.; използваните импланти да са регистрирани и разрешени за употреба в страната;

4.13.3.6. инструментариум за специализирана и елективна хирургия по профила на клиниката: инструментации за екстра-/интрамедуларна остеосинтеза, външна фиксация, спинални инструментации, набори за ендопротезиране, миниванзивна и ендоскопска хирургия, репланационна хирургия, педиатрична хирургия и др.;

4.13.3.7. апаратура за извършване на специализирани хирургични дейности по профила на клиниката: артроскоп, операционен микроскоп, агрегати за бориране и римериране и др.;

4.13.3.8. телевизионна рентгенова уредба с електронно усиливане на образа; наличие на двупланов апарат с подвижно С-рамо; препоръчително е наличието на двукомпонентно устройство за едновременна визуализация в две проекции, както и фотопринтер с хартиен и електронен носител на образа;

4.13.3.9. препоръчително е наличието на апарат за интраоперативна хемореинфузия (cell-savier) в операционна зала към клиника, извършваща операции с голяма кръвозагуба (тазова и гръбначна хирургия, ендопротезиране);

4.13.3.10. препоръчително е наличието на собствено депо (или бърз достъп до такова) за консервирана костна тъкан.

4.13.4. Правила за асептика и антисептика в операционна зала - прилагат се изискванията на т. 4.2.4 от раздел "А. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност".

4.13.5. Лечебно заведение със структура по ортопедия и травматология от III ниво на компетентност осигурява диагностични и консултативни възможности съгласно изискванията на т. 4.7.5 от раздел "Б. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от II ниво на компетентност", като се осигуряват допълнително:

4.13.5.1. електрофизиологични изследвания (препоръчително) - електромиограф; препоръчва се апарат за контрол на соматосензорни евокирани потенциали;

4.13.5.2. патоморфологична лаборатория с възможност за спешен гефир на адреса на лечебното заведение, където се осъществява дейността по ортопедия и травматология (препоръчително);

4.13.5.3. апарат за изследване под напрежение (препоръчително);

4.13.5.4. ултразвуков апарат с възможност за доплерово изследване (препоръчително);

4.13.5.5. вирусологична лаборатория (препоръчително);

4.13.5.6. изследване за хламидиална инфекция, химическа лаборатория (препоръчително);

4.13.5.7. лаборатория за туморни маркери (препоръчително);

4.13.5.8. изследване на тиреоидни хормони и ревматологични фактори (препоръчително);

4.13.5.9. сцинтиграфски изследвания (препоръчително);

4.13.5.10. компютърен томограф (спирален компютърен томограф с възможност за триизмерна реконструкция на КТ образ) на адреса на лечебното заведение, където се осъществява дейността по ортопедия и травматология (препоръчително);

4.13.5.11. магнитно-ядрен резонанс (препоръчително);

4.13.5.12. ангиограф с възможност за ангиографска емболизация (препоръчително);

4.13.5.13. задължителна осигуреност с 24-часова спешна консултативна помощ от специалист по вътрешни болести/кардиолог, анестезиолог, невролог, педиатър;

4.13.5.14. осигуряване на възможност за консултации по показания с външни консултанти: съдов хирург, уролог, гръден хирург, неврохирург, гинеколог и др.;

4.13.5.15. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2021 г.) структура по анестезиология и интензивно лечение осъществяваща интензивно лечение съгласно медицински стандарт по "Аnestезиология и интензивно лечение" и структура по физикална и рехабилитационна медицина съгласно изискванията на медицински стандарт по "Физикална и рехабилитационна медицина" на адреса на лечебното заведение, където се осъществява дейността по ортопедия и травматология.

4.14. Изисквания за персонал:

4.14.1. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2021 г.) В структурата по ортопедия и травматология от III ниво на компетентност работят лекар/и с придобита специалност "Ортопедия и травматология", като могат да работят и лекар/и с друга специалност или без специалност, които осигуряват оказването на пълноценни грижи за изпълнявания обем и сложност на дейността.

4.14.2. Началникът на отделение по т. 4.11.2 трябва да притежава допълнителна квалификация и опит по осъществяваната дейност.

4.14.3. Лекарите в структури от III ниво на компетентност, които осъществяват специализирани ортопедично-травматологични дейности - ехографско изследване на стави при деца и възрастни; артроскопия на стави; ендопротезиране на стави; кръвна репозиция и вътрешна фиксация при фрактури на таз и ацетабулум; микрохирургия - трябва да притежават съответните документи за придобита допълнителна квалификация.

4.14.4. Броят на медицинските сестри се определя от обема и интензивността на здравните грижи, които се извършват в отделението или клиниката, като съотношението между лекари и медицински сестри не трябва да е по-малко от 1:1,5. При определяне на броя на медицинските сестри може да се прилага Методиката за изчисляване на необходим персонал (медицински сестри), препоръчана от Международния съвет на медицинските сестри (ICN).

4.14.5. Старша медицинска сестра в отделение по ортопедия и травматология от III ниво

на компетентност може да бъде медицинска сестра с трето квалификационно ниво съгласно Квалификационната рамка по чл. 8, т. 8 от Закона за съсловната организация на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти, на зъботехниците и на помощник-фармацевтите.

4.14.6. Санитарите изпълняват задачи, свързани с хигиенното обслужване на пациентите, и технически задачи, възложени от лекар или медицинска сестра.

4.14.7. Други специалисти - прилагат се изискванията на т. 4.3.7 от раздел "А. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност".

4.15. Изисквания към процеса на осъществяване на дейността:

4.15.1. Изисквания за вида и обхвата на медицинските дейности в структура по ортопедия и травматология от III ниво на компетентност - извършва се пълен обхват на оперативната дейност - малки, средни, големи и много големи по обем и сложност ортопедични и травматологични операции:

4.15.1.1. при извършване на оперативни процедури с алопластика на тазобедрената и колянната става се изискват двама специалисти по ортопедия и травматология, които притежават документ за придобита квалификация по ендопротезиране и са имплантирали минимум по 20 протези в предходната година;

4.15.1.2. при извършване на артроскопски интервенции се изисква поне един специалист по ортопедия и травматология, който притежава документ за придобита квалификация по артроскопия;

4.15.1.3. при извършване на кръвна репозиция и вътрешна фиксация при фрактури на таз и ацетабулум се изиска най-малко един специалист по ортопедия и травматология, който притежава документ за придобита квалификация за тазова и ацетабуларна хирургия;

4.15.1.4. при извършване на микрохирургична интервенция се изисква поне един специалист по ортопедия и травматология, който притежава документ за придобита квалификация за микрохирургия.

4.15.2. Изискванията към организацията на дейността и вътрешния ред и външните взаимодействия - прилагат се изискванията на т. 4.9.2 от раздел "Б. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от II ниво на компетентност".

4.16. Изисквания към резултата от осъществяване на дейността:

4.16.1. Минимални изисквания за годишен обем на медицинската дейност: минимален обем дейност: минимален обем дейности - 350 операции на 10 легла годишно, като на една операционна маса се извършват минимум 200 операции годишно.

4.16.2. Критерии и показатели за количество на осъществяваната медицинска дейност - прилагат се изискванията на т. 4.5.2 от раздел "А. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност".

4.16.3. Критерии и показатели за качество на осъществяваната медицинска дейност: прилагат се изискванията на т. 4.5.3 и 4.5.4 от раздел "А. Клиника/отделение по ортопедия и травматология от I ниво на компетентност".

4.16.4. Общи и специализирани показатели по критериите за достъп до медицинска помощ, своевременност на оказаната медицинска помощ, релевантност, сигурност и продуктивност:

4.16.4.1. оперативната активност в отделението/клиниката по ортопедия и травматология с III ниво на компетентност трябва да е не по-ниска от 80 %;

4.16.4.2. извършените големи и много големи операции не трябва да са по-малко от 50 %;

4.16.4.3. брой на големи и много големи оперативни интервенции - минимум 50 % годишно на специалист по ортопедия и травматология;

4.16.4.4. леталитетът не трябва да надвишава 3,5 %;

4.16.4.5. следоперативните усложнения не трябва да надвишават 10 %, като от тях са

допустими:

4.16.4.5.1. инфекции: при открити фрактури до 20 %; при планова хирургия до 5 %;

4.16.4.5.2. тромбози и емболии: при политравма и открити фрактури до 15 %; при планова хирургия до 3 %;

4.16.4.6. допустим дял на реоперации в същото лечебно заведение - 10 %.

IV. Оперативни процедури в ортопедията и травматологията съгласно обема и сложността на осъществяваните дейности

I. Оперативни процедури с малък обем и сложност:

A. На горен крайник:

1. Секвестректомия, карпални и метакарпални кости, фаланги на ръка - 77.04

2. Локална ексцизия на лезия или тъкан на кост на карпални и метакарпални кости - 77.64

3. Локална ексцизия на лезия или тъкан на кост на фаланги на ръка - 77.69

4. Друга частична остектомия на карпални и метакарпални кости - 77.84

5. Друга частична остектомия на фаланги на ръка - 77.89

6. Скъсяващи крайника операции на карпални и метакарпални кости и фаланги на ръка, включително епифизарни скоби, отворена епифизиодеза, перкутанна епифизиодеза и резекция/остеотомия - 78.24 и 78.29

7. Вътрешна фиксация на кост без наместване на фрактура на карпални и метакарпални кости - 78.54

8. Отстраняване от костта на имплантирани уреди - карпални и метакарпални - 78.64

9. Отстраняване от костта на имплантирани уреди - фаланги на ръка - 78.69

10. Остеоклазия на карпални и метакарпални кости - 78.74

11. Закрито наместване на фрактура без вътрешна фиксация при анестезия, хumerус; скапула; клавикула - 79.01

12. Закрито наместване на фрактура без вътрешна фиксация при анестезия, радиус и улна - 79.02

13. Открыто наместване на фрактура без вътрешна фиксация, карпални и метакарпални - 79.23

14. Открыто наместване на фрактура без вътрешна фиксация, фаланги на ръка - 79.24

15. Открыто наместване на фрактура с вътрешна фиксация, фаланги на ръка - 79.34

16. Дебридмен на мястото на отворена фрактура - хумерус - 79.61; радиус и улна - 79.62; карпални и метакарпални - 79.63; фаланги на ръка - 79.64

17. Закрито наместване на дислокация на рамо при анестезия - 79.71

18. Закрито наместване на дислокация на лакът при анестезия - 79.72

19. Открыто наместване на дислокация на длан и пръст - 79.84

20. Синовектомия, длан и пръсти - 80.74

21. Инцизия на мускул, сухожилие, фасция и бурса на длан - миотомия на длан - 82.02

22. Инцизии на мускул, сухожилие, фасция и бурса - експлорация на сухожилно влагалище, вкл. инцизия на сухожилно влагалище и отстраняване на "оризови телца" от сухожилно влагалище - 83.01

23. Ексцизия на лезия на сухожилно влагалище, включително ексцизия на ганглион от сухожилно влагалище, освен на длан - 83.31

24. Ампутация или дезартикулация на пръст на горен крайник - 84.01

25. Ампутация и дезартикулация на палец - 84.02

Б. На таз и долен крайник:

26. Секвестректомия - фаланги стъпало - 77.09

27. Други инцизии на кости без разделяне - тарзални и метатарзални - 77.18

28. Други инцизии на кости без разделяне - фаланги - 77.19

29. Клиновидна остеотомия - фаланги - 77.29
30. Друго разделяне на кост - фаланги - 77.39
31. Локална ексцизия на лезия или тъкан на кост - фаланги - 77.69
32. Друга частична остектомия - фаланги - 77.89
33. Тотална остектомия - фаланги - 77.99
34. Костна пластика - фаланги - 78.09
35. Други възстановяващи или пластични операции на кост - фаланги - 78.49
36. Остеоклазия - фаланги - 78.79
37. Закрито наместване на фрактура с вътрешна фиксация - тарзални и метатарзални - стъпало - 79.17
  38. Закрито наместване на фрактура с вътрешна фиксация - фаланги на крак - 79.18
  39. Открыто наместване на фрактура с вътрешна фиксация - фаланги - 79.38
  40. Дебридмен на мястото на отворена фрактура - тарзални и метатарзални - 79.67
  41. Дебридмен на мястото на отворена фрактура - фаланги на крак - 79.68
  42. Открыто наместване на дислокация - фаланги - 79.88
  43. Шев на капсула или лигамент на глезнен и стъпало - 81.94
  44. Фасциотомия на стъпало - 83.18
- II. Оперативни процедури със среден обем и сложност:
  - A. На раменен пояс и горен крайник:
    1. Секвестректомия, скапула, клавикула, хумерус, радиус и улна - 77.01, 77.02 и 77.03
    2. Други инцизии на кости без разделяне, карпални и метакарпални кости - 77.14
    3. Други инцизии на кости без разделяне, фаланги на ръка - 77.19
    4. Клиновидна остеотомия, карпални и метакарпални кости - 77.24
    5. Клиновидна остеотомия, фаланги на ръка - 77.29
    6. Друго разделяне на кост, карпални и метакарпални кости - 77.34
    7. Друго разделяне на кост, фаланги на ръка - 77.39
    8. Биопсия на скапула, клавикула и гръден кош (ребра, стерnum) - 77.41
    9. Биопсия на хумерус - 77.42
    10. Биопсия на радиус и улна - 77.43
    11. Локална ексцизия на лезия или тъкан на кост на скапула, клавикула - 77.61
    12. Локална ексцизия на лезия или тъкан на хумерус - 77.62
    13. Локална ексцизия на лезия или тъкан на радиус и улна - 77.63
    14. Друга частична остектомия, скапула, клавикула - 77.81
    15. Друга частична остектомия, хумерус - 77.82
    16. Друга частична остектомия, радиус и улна - 77.83
    17. Тотална остектомия, карпални и метакарпални - 77.94
    18. Тотална остектомия, фаланги на ръката - 77.99
    19. Костна трансплантация, карпални и метакарпални - 78.04
    20. Костна трансплантация, фаланги на ръката - 78.09
    21. Прилагане на външно фиксиращо устройство, хумерус - 78.12
    22. Прилагане на външно фиксиращо устройство, радиус и улна - 78.13
    23. Скъсяващи крайника операции, хумерус - 78.22
    24. Скъсяващи крайника операции, радиус и улна - 78.23
    25. Удължаващи крайника операции, карпални и метакарпални - 78.34
    26. Удължаващи крайника операции, фаланги на ръката - 78.39
    27. Други възстановяващи или пластични операции на кост, карпални и метакарпални -
  28. Други възстановяващи или пластични операции на кост, фаланги на ръката - 78.49

29. Вътрешна фиксация на кост без наместване на фрактура, скапула, клавикула - 78.51
30. Вътрешна фиксация на кост без наместване на фрактура, хумерус - 78.52
31. Вътрешна фиксация на кост без наместване на фрактура, радиус и улна - 78.53
32. Отстраняване от костта на имплантирани уреди, скапула, клавикула - 78.61
33. Отстраняване от костта на имплантирани уреди, хумерус - 78.62
34. Отстраняване от костта на имплантирани уреди, радиус и улна - 78.63
35. Остеоклазия на скапула, клавикула - 78.71
36. Остеоклазия на хумерус - 78.72
37. Остеоклазия на радиус и улна - 78.73
38. Инсерция на стимулатор на костния растеж, скапула, клавикула - 78.91
39. Инсерция на стимулатор на костния растеж, хумерус - 78.92
40. Инсерция на стимулатор на костния растеж, радиус и улна - 78.93
41. Закрито наместване на фрактура с вътрешна фиксация, хумерус, клавикула - 79.11
42. Закрито наместване на фрактура с вътрешна фиксация, радиус и улна - 79.12
43. Открыто наместване на фрактура без вътрешна фиксация на хумерус - фрактура на проксимален хумерус - 79.21
44. Открыто наместване на фрактура без вътрешна фиксация на радиус и улна - изолирана фрактура на улна, изолирана фрактура на радиус и фрактура на радиус и улна - 79.22
45. Открыто наместване на фрактура с вътрешна фиксация, радиус и улна - 79.32
46. Открыто наместване на фрактура с вътрешна фиксация, карпални и метакарпални - 79.33
47. Закрито наместване на отделена епифиза, хумерус - 79.41
48. Закрито наместване на отделена епифиза, радиус и улна - 79.42
49. Открыто наместване на отделена епифиза, радиус и улна - 79.52
50. Открыто наместване на отделена епифиза, карпални и метакарпални - 79.53
51. Открыто наместване на отделена епифиза, фаланги на ръка - 79.54
52. Артrotомия за отстраняване на протеза, длан и пръст - 80.04
53. Друга артrotомия, рамо - 80.11
54. Друга артrotомия, лакът - 80.12
55. Друга артrotомия, китка - 80.13
56. Разделяне на ставна капсула, лигамент или хрущял, рамо - 80.41
57. Разделяне на ставна капсула, лигамент или хрущял, лакът - 80.42
58. Разделяне на ставна капсула, лигамент или хрущял, китка - 80.43
59. Синовектомия, китка - 80.73
60. Метакарпокарпална артродеза - 81.26
61. Метакарпофалангеална артродеза - 81.27
62. Интерфалангеална артродеза - 81.28
63. Артропластика на метакарпофалангеална и интерфалангеална става без имплантант - 81.72
64. Артропластика на карпална или карпометакарпална става без имплантант - 81.75
65. Шев на капсула или лигамент на горен крайник - 81.93
66. Фасциотомия - рамо, мишница - 82.10
67. Фасциотомия - предмишница - 82.11
68. Фасциотомия на длан - 82.12
69. Ексцизия на лезия на сухожилно влагалище на длан, включително ганглионектомия от сухожилно влагалище (kitka) - 82.21
70. Ексцизия на лезия на мускул на длан - 82.22
71. Ексцизия на сухожилие на дланта за трансплантат - 82.32

72. Друга сухожилна тенонектомия на дланта, включително теносиновектомия на длан - 82.33
73. Шев на сухожилно влагалище на длан - 82.41
74. Отложен шев на флексорно сухожилие на длан - 82.42
75. Отложен шев на друго сухожилие на длан - 82.43
76. Шев на мускул или фасция на длан - 82.46
77. Трансплантиация на мускул и сухожилие на длан, включително удължаване на сухожилие на длан - 82.51, скъсяване на сухожилие на длан - 82.52, прикрепване наново на сухожилие на длан - 82.53, прикрепване наново на мускул на длан - 82.54, друга транспозиция на сухожилие на длан - 82.57, и друга транспозиция на мускул на длан - 82.59
78. Възстановяване на макродактилия - 82.83
79. Възстановяване на пръст-чукче - 82.84
80. Лиза на адхезии на дланта - 82.91
81. Друго разсичане на мека тъкан - 83.19
82. Ексцизия на лезия на мускул, сухожилие, фасция и бурса, включително ексцизия на лезия на мускул - 83.32
83. Ексцизия на сухожилие за трансплантат - 83.41
84. Друга тенонектомия - 83.42
85. Ексцизия на мускул или фасция за трансплантат - 83.43
86. Друга фасциектомия - 83.44
87. Друга миоектомия - 83.45
88. Шев на сухожилно влагалище - 83.61
89. Отложен шев на сухожилие - 83.62
90. Удължаване на сухожилие - 83.71
91. Скъсяване на сухожилие - 83.72
92. Прикрепване наново на сухожилие - 83.73
93. Прикрепване наново на мускул - 83.74
94. Възстановяване на сухожилен скрипец - 83.83
95. Други пластични операции на фасция, включително удължаване на фасция, пластика на фасция, пликация на фасция - 83.89
96. Лиза на адхезии на мускул, сухожилие, фасция и бурса - 83.91
97. Инсерция или смяна на стимулатор на скелетен мускул - 83.92
98. Отстраняване на стимулатор на скелетен мускул - 83.93
99. Други операции на мускул, сухожилие, фасция и бурса, включително шев на бурса - 83.99
- 86.61
100. Ампутация през дланта, включително ампутация през карпалната част - 84.03
101. Свободна кожна трансплантиация, включително трансплантиация на цяла кожа на ръка
102. Инсерция на тъканен експандер - 86.93
- Б. На таз и долн краиник:
103. Секвестректомия - фемур - 77.05
104. Секвестректомия - патела - 77.06
105. Секвестректомия - тибия и фибула - 77.07
106. Секвестректомия - тарзални и метатарзални - 77.08
107. Секвестректомия - тазови кости - 77.09
108. Други инцизии на кости без разделяне - фемур - 77.15
109. Други инцизии на кости без разделяне - патела - 77.16
110. Други инцизии на кости без разделяне - тибия и фибула - 77.17

- 111. Други инцизии на кости без разделяне - тазови кости - 77.19
- 112. Клиновидна остеотомия - патела - 77.26
- 113. Клиновидна остеотомия - тарзални и метатарзални - 77.28
- 114. Друго разделяне на кост - патела - 77.36
- 115. Друго разделяне на кост - тibia и фибула - 77.37
- 116. Друго разделяне на кост - тазови кости - 77.19
- 117. Биопсия на кост - бедро - 77.45
- 118. Биопсия на кост - тibia и фибула - 77.47
- 119. Биопсия на кост - тарзални и метатарзални - 77.48
- 120. Бунионектомия с корекция на меки тъкани и остеотомия на първа метатарзална кост - 77.51
- 121. Бунионектомия с корекция на меки тъкани и артродеза - 77.52
- 122. Друга бунионектомия с корекция на меки тъкани - 77.53
- 123. Възстановяване на пръст-чукче на крак - 77.56
- 124. Възстановяване на пръст-човка на крак - 77.57
- 125. Друга ексцизия, остеосинтеза или възстановяване на пръст на крак - 77.58
- 126. Локална ексцизия на лезия или тъкан на кост бедро, патела, тibia и фибула, тарзални и метатарзални - 77.65, 77.66, 77.67 и 77.68
- 127. Друга частична остектомия - патела, тibia и фибула, тарзални и метатарзални - 77.86, 77.87 и 77.88
- 128. Тотална остектомия - патела, тibia и фибула, тарзални и метатарзални - 77.96, 77.97 и 77.98
- 129. Костна пластика - патела, тарзални и метатарзални - 78.06 и 78.08
- 130. Външна фиксация - бедрена кост, тibia и фибула, тарзални и метатарзални - 78.15, 78.17 и 78.18
- 131. Скъсяващи крайника операции - тарзални и метатарзални - 78.28
- 132. Удължаващи крайника операции - тарзални и метатарзални - 78.38
- 133. Други възстановяващи или пластични операции на кост - патела, тарзални и метатарзални - 78.46 и 78.48
- 134. Вътрешна фиксация на кост без наместване на фрактура, фемур - 78.55
- 135. Вътрешна фиксация на кост без наместване на фрактура - патела - 78.56
- 136. Вътрешна фиксация на кост без наместване на фрактура - тibia и фибула - 78.57
- 137. Вътрешна фиксация на кост без наместване на фрактура - тарзални и метатарзални - 78.58
- 138. Отстраняване от костта на имплантирани уреди - фемур - 78.65
- 139. Отстраняване от костта на имплантирани уреди - патела - 78.66
- 140. Отстраняване от костта на имплантирани уреди - тibia и фибула - 78.67
- 141. Отстраняване от костта на имплантирани уреди - тарзални и метатарзални - 78.68
- 142. Отстраняване от костта на имплантирани уреди, тазови кости - 78.69
- 143. Остеоклазия - фемур - 78.75
- 144. Остеоклазия - патела - 78.76
- 145. Остеоклазия - тibia и фибула - 78.77
- 146. Остеоклазия - тарзални и метатарзални - 78.78
- 147. Инсерция на стимулатор на костния растеж - фемур - 78.95
- 148. Инсерция на стимулатор на костния растеж - патела - 78.96
- 149. Инсерция на стимулатор на костния растеж - тibia и фибула - 78.97
- 150. Инсерция на стимулатор на костния растеж - тарзални и метатарзални - 78.98
- 151. Закрито наместване на фрактура без вътрешна фиксация - бедро - 79.05

152. Закрито наместване на фрактура без вътрешна фиксация - тibia и фибула, патела - 79.06
153. Закрито наместване на отделена епифиза - фемур - 79.45
154. Закрито наместване на отделена епифиза - тibia и фибула - 79.46
155. Закрито наместване на отделена епифиза - друга уточнена кост - 79.49
156. Закрито наместване на фрактура без вътрешна фиксация - тазови кости - 79.09
157. Закрито наместване на фрактура с вътрешна фиксация - фемур - 79.15
158. Закрито наместване на фрактура с вътрешна фиксация - тibia и фибула - 79.16
159. Открыто наместване на фрактура без вътрешна фиксация - фемур - 79.25
160. Открыто наместване на фрактура без вътрешна фиксация - тibia и фибула - 79.26
161. Открыто наместване на фрактура без вътрешна фиксация - тарзални кости - 79.27
162. Открыто наместване на фрактура с вътрешна фиксация - тарзални и метатарзални - 79.37
163. Открыто наместване на фрактура с вътрешна фиксация - патела - 79.39
164. Открыто наместване на отделена епифиза - тibia и фибула - 79.56
165. Открыто наместване на отделена епифиза - друга уточнена кост - таз, изключва фемур - 79.59
166. Дебридмен на мястото на отворена фрактура - фемур - 79.65
167. Дебридмен на мястото на отворена фрактура - тibia и фибула, патела - 79.66
168. Фасциотомия на бедро - 83.15
169. Фасциотомия на подбедрица - 83.17
170. Фасциотомия глутеална област - 83.19
171. Закрито наместване на дислокация на тазобедрена става - 79.75
172. Закрито наместване на дислокация на коляно, патела - 79.76
173. Артrotомия за отстраняване на протеза - глезн - 80.07
174. Артrotомия за отстраняване на протеза - стъпало и пръст - 80.08
175. Артrotомия на тазобедрена става - 80.15
176. Артrotомия на коляно - 80.16
177. Разделяне на ставна капсула, лигамент или хрущял - коляно - 80.46
178. Разделяне на ставна капсула, лигамент или хрущял - глезн - 80.47
179. Разделяне на ставна капсула, лигамент или хрущял - стъпало и пръст - 80.48
180. Синовектомия - тазобедрена става - кости - 80.75
181. Синовектомия - коляно - 80.76
182. Синовектомия - глезн - 80.77
183. Синовектомия - стъпало и пръст - 80.78
184. Остеосинтеза на глезн - 81.11
185. Субталаарна остеосинтеза - 81.13
186. Среднотарзална остеосинтеза - 81.14
187. Тарзометатарзална остеосинтеза - 81.15
188. Метатарзофалангейлна остеосинтеза - 81.16
189. Пателарна стабилизация, включително операция на roux-goldthwait за повтаряща се дислокация на патела - 81.44
190. Друго възстановяване на колатералните лигаменти - 81.46
191. Друго възстановяване на глезн - 81.49
192. Ахилотенотомия - 83.11
193. Тенотомия на аддуктор на тазобедрена става - 83.12
194. Ексцизия на лезия на мускул влагалище - 83.32
195. Ексцизия на лезия на друга мека тъкан - 83.39

196. Друг шев на сухожилие, включително ахилография, апоневрография, шев на собствено пателарно сухожилие, шев на муск. квадрицепс феморис - 83.64
197. Удължаване на сухожилие - 83.71
198. Съкъсяване на сухожилие - 83.72
199. Прикрепване наново на сухожилие - 83.73
200. Прикрепване наново на мускул - 83.74
201. Преместване или трансплантиране на сухожилие - 83.75
202. Друга транспозиция на сухожилие - 83.76
203. Преместване или трансплантиране на мускул - 83.77
204. Друго мускулно преместване - 83.79
205. Сухожилна трансплантиране - 83.81
206. Мускулна или фасциална трансплантиране - 83.82
207. Възстановяване на сухожилен скрипец - 83.83
208. Освобождаване на стъпална деформация, некласирана другаде, включително операция на evians за деформирано стъпало - 83.84
209. Друга промяна на дълчината на мускул или сухожилие, включително удължаване на ахилесово или подколянно сухожилие, съкъсяване на лигаментите на стъпалния свод, пластична тенотомия на ахилесово сухожилие, пликация на сухожилие - 83.85
210. Квадрицепспластика - 83.86
211. Други пластични операции на мускул - 83.87
212. Други пластични операции на сухожилие, включително миотенопластика, фиксиране на сухожилие, тенодеза, тенопластика - 83.88
213. Ампутация на пръст на стъпало, включително ампутация през метатарзофалангейна става, ампутация през метатарзална глава, ампутация на стъпало по Ray - 84.11
214. Ампутация през стъпало, включително ампутация на предната част на стъпало, ампутация през средата на стъпало, ампутация по chopart, средна тарзална ампутация, трансметатарзална ампутация (ампутация на предната част на стъпалото, включваща всичките пръсти) - 84.12
215. Дезартриулация на глезн - 84.13
216. Ампутация на глезн през малеолите на тibia и fibula - 84.14
217. Друга ампутация под коляното - 84.15
218. Ревизия на ампутационен чукан - 84.3
219. Трансплантиране на цяла кожа на други места - 86.63
220. Корекция на синдактилия - 86.85
- В. Артроскопски процедури в областта на скелетно-мускулната система:
221. Артроскопия на рамо - 80.21
222. Артроскопия на лакът - 80.22
223. Артроскопия на китка - 80.23
224. Артроскопия на длан и пръсти - 80.24
225. Артроскопия на тазобедрена става - 80.25
226. Артроскопия на коляно - 80.26
227. Артроскопия на глезн - 80.27
- Г. Ортопедични операции на гръбнак:
228. Поставяне или смяна на черепно екстензионно устройство - клещи (Кречфилд) и хало - 02.94
229. Отстраняване на черепно екстензионно устройство - клещи (Кречфилд) и хало - 02.95
230. Възстановяване при прешленна фрактура - 03.53
231. Клиновидна остеотомия, опашна кост - 77.29

232. Открито наместване на фрактура без вътрешна фиксация - гръбнак - 79.29

233. Ексцизия на интервертебрален диск - 80.51

III. Оперативни процедури с голям и много голям обем и сложност:

A. На раменен пояс и горен крайник:

1. Клиновидна остеотомия, скапула, клавикула - 77.21

2. Клиновидна остеотомия, хумерус - 77.22

3. Клиновидна остеотомия, радиус и улна - 77.23

4. Друго разделяне на кост, скапула, клавикула - 77.31

5. Друго разделяне на кост, хумерус - 77.32

6. Друго разделяне на кост, радиус и улна - 77.33

7. Удължаващи крайника операции, хумерус - 78.32

8. Удължаващи крайника операции, радиус и улна - 78.33

9. Възстановяващи пластични операции при псевдоартроза на хумеруса - 78.42

10. Открито наместване на фрактура без вътрешна фиксация, хумерус - фрактура на дистален хумерус - 79.21

11. Открито наместване на фрактура с вътрешна фиксация: хумерус, скапула, клавикула - 79.31

12. Открито наместване на отделена епифиза, хумерус - 79.51

13. Открито наместване на дислокация на рамо; стерно-клавикуларна; акромио-клавикуларна; глено-хумерална става - 79.81

14. Открито наместване на дислокация на лакът - 79.82

15. Открито наместване на дислокация на китка - 79.83

16. Артrotомия за отстраняване на протеза, рамо - 80.01

17. Артrotомия за отстраняване на протеза, лакът - 80.02

18. Артродеза на рамо - 81.23

19. Артродеза на лакът - 81.24

20. Карпорадиална остеосинтеза - 81.25

21. Артропластика на метакарпофалангеална и интерфалангеална става с имплантант - 81.71

22. Тотална смяна на китка - 81.73

23. Артропластика на карпална или карпометакарпална става с имплантант - 81.74

24. Възстановяване на рецидивираща луксация на раменна става; акромио-клавикуларна; глено-хумерална - 81.82

25. Друга фасциектомия на длан, включително освобождаване на контрактура на Dupuytren - 82.35

26. Реконструкция на сухожилен скрипец, включително реконструкция за опонираща пластика - 82.71

27. Пластична операция на длан с трансплантат на мускул или фасция - 82.72

28. Пластична операция на длан с друг трансплантат или имплантант, включително сухожилна трансплантация на длан - 82.79

29. Преместване на пръст, освен палец - 82.81

30. Възстановяване на цепната длан - 82.82

31. Възстановяване на ротаторно влагалище; ротаторен маншон; сухожилие на бицепс - 83.63

32. Преместване или трансплантация на сухожилие - 83.75

33. Друга транспозиция на сухожилие - 83.76

34. Преместване или трансплантация на мускул, включително освобождаване на контрактура на volkmann чрез мускулна трансплантация - 83.77

- 35. Друго мускулно преместване - 83.79
  - 36. Сухожилна трансплантація - 83.81
  - 37. Мускулна или фасциална трансплантація - 83.82
  - 38. Други пластични операции на мускул - 83.87
  - 39. Други пластични операции на сухожилие, включително миотенопластика, фиксиране на сухожилие, тенодеза, тенопластика - 83.88
  - 40. Дезартикулация на китка - 84.04
  - 41. Ампутация през предмишница - 84.05
  - 42. Дезартикулация на лакът - 84.06
  - 43. Ампутация през хумерус, включително ампутация на мишница - 84.07
  - 44. Ревизия на ампутационен чукан - 84.3
  - 45. Изрязване и подготовка на трансплантація на краче или ламбо - 86.71
  - 46. Преместване на трансплантація на краче - 86.72
  - 47. Прикрепване на трансплантація на краче или ламбо към ръка - 86.73
  - 48. Прикрепване на трансплантація на краче или ламбо на друго място - 86.74
  - 49. Ревизия на трансплантація на краче или ламбо - 86.75
  - 50. Корекция на синдактилия - 86.85
  - 51. Тотална остеектомия, скапула, клавикула - 77.91
  - 52. Тотална остеектомия, хумерус - 77.92
  - 53. Тотална остеектомия, радиус и улна - 77.93
  - 54. Костна пластика - скапула, клавикула - 78.01
  - 55. Костна пластика, хумерус - 78.02
  - 56. Костна пластика - радиус и улна - 78.03
  - 57. Тотална смяна на раменна става - 81.80
  - 58. Частична смяна на раменна става - 81.81
  - 59. Друго възстановяване на раменна става, включително ревизия на артропластика на рамо - 81.83
  - 60. Тотална смяна на лакътна става - 81.84
  - 61. Ревизия на смяна на става на горен крайник - 81.97
  - 62. Операция за полицизация с пришиване на нерви и кръвоснабдяване - 82.61
  - 63. Дезартикулация на рамо - 84.08
  - 64. Интэрторакоскапуларна ампутация - 84.09
  - 65. Реплантація на палец - 84.21
  - 66. Реплантація на пръст - 84.22
  - 67. Реплантація на предмишница, китка или длан - 84.23
  - 68. Реплантація на горен крайник - 84.24
- Б. На таз и долнен крайник:
- 69. Клиновидна остеектомия, фемур - 77.25
  - 70. Клиновидна остеектомия, тibia и фибула - 77.27
  - 71. Клиновидна остеектомия, тазови кости - 77.29
  - 72. Друго разделяне на кост, фемур - 77.35
  - 73. Друго разделяне на кост, тазови кости - 77.39
  - 74. Биопсия на кост - таз - 77.49
  - 75. Локална ексцизия на лезия или тъкан на кост - тазови кости - 77.69
  - 76. Друга частична остеектомия, фемур - 77.85
  - 77. Друга частична остеектомия, тазови кости - 77.89
  - 78. Тотална остеектомия, таз - 77.95
  - 79. Тотална остеектомия, тазови кости - 77.99

80. Костна пластика, фемур - 78.05
81. Костна пластика - тибия и фибула - 78.07
82. Костна пластика, тазови кости - 78.09
83. Скъсяващи крайника операции - фемур - 78.25
84. Скъсяващи крайника операции - тибия и фибула - 78.27
85. Удължаващи крайника операции - бедро - 78.35
86. Удължаващи крайника операции - тибия и фибула - 78.37
87. Други възстановяващи или пластични операции на кост, фемур кости - 78.45
88. Други възстановяващи или пластични операции на кост, тибия и фибула - 78.47
89. Други възстановяващи или пластични операции на кост, тазови кости - 78.49
90. Вътрешна фиксация на кост без наместване на фрактура, тазови кости - 78.59
91. Открито наместване на фрактура без вътрешна фиксация, фемур - 79.25
92. Открито наместване на фрактура без вътрешна фиксация - таз - 79.29
93. Открито наместване на фрактура с вътрешна фиксация, фемур - 79.35
94. Открито наместване на фрактура с вътрешна фиксация, тибия и фибула - 79.36
95. Открито наместване на фрактура с вътрешна фиксация - таз - 79.39
96. Открито наместване на отделена епифиза, фемур - 79.55
97. Открито наместване на дислокация на тазобедрена става - 79.85
98. Открито наместване на дислокация на коляно - 79.86
99. Открито наместване на дислокация на глезен - 79.87
100. Артrotомия за отстраняване на протеза - тазобедрена става - 80.05
101. Артrotомия за отстраняване на протеза - 80.06
102. Разделяне на ставна капсула, лигамент или хрущял - тазобедрена става - 80.45
103. Тройна артродеза - 81.12
104. Артродеза на тазобедрена става - 81.21
105. Артродеза на колянна става - 81.22
106. Възстановяване на тазобедрена става, некласифицирано другаде - 81.40
107. Възстановяване на коляно "пет-в-едно" - 81.42
108. Триадно възстановяване на коляно - 81.43
109. Друго възстановяване на круциатните лигаменти - 81.45
110. Друго възстановяване на коляното - 81.47
111. Ревизия на смяна на тазобедрена става - 81.53
112. Ревизия на смяна на коляно - 81.55
113. Дезартикулация на коляно - 84.16
114. Ампутация над коляното - 84.17
115. Дезартикулация на тазобедрена става - 84.18
116. Абдоминопелвична ампутация, включително хемипелвектомия - 84.19
117. Реплантация на пръст на крак - 84.25
118. Реплантация на стъпало - 84.26
119. Реплантация на глезен или подбедрица - 84.27
120. Реплантация на бедро - 84.28
121. Изрязване и подготовка на трансплантат на краче или ламбо - 86.71
122. Прикрепване на трансплантат на краче или ламбо на друго място - 86.74
123. Тотална смяна на тазобедрена става - 81.51
124. Частична смяна на тазобедрена става - 81.52
125. Тотална смяна на коляно, включително бикомпартиментно, трикомпартиментно, еднокомпартиментно (полустава) - 81.54
126. Артроскопски процедури при артроскопска реконструкция, включително

артроскопия на рамо - 80.21, артроскопия на лакът - 80.22, артроскопия на китка - 80.23, артроскопия на длан и пръсти - 80.24, артроскопия на тазобедрена става - 80.25, артроскопия на коляно - 80.26, артроскопия на глезнен - 80.27

В. На гръбначен стълб и гръден кош:

- 127. Отстраняване на чуждо тяло от гръбначния канал - 03.01
- 128. Ново отваряне на мястото на ламинектомия - 03.02
- 129. Друга експлорация и декомпресия на спинален канал - 03.09
- 130. Освобождаване на адхезии на гръбначния мозък и нервните коренчета - 03.6
- 131. Спинална остеосинтеза на атлас - епистрофеус - 81.01
- 132. Друга шийна остеосинтеза, предна техника - 81.02
- 133. Друга шийна остеосинтеза, задна техника - 81.03
- 134. Дорзална и дорзолумбална остеосинтеза, предна техника - 81.04
- 135. Дорзална и дорзолумбална остеосинтеза, задна техника - 81.05
- 136. Лумбална и лумбосакрална остеосинтеза, предна техника - 81.06
- 137. Лумбална и лумбосакрална остеосинтеза, латерална техника - трансверзален процесус - 81.07
- 138. Лумбална и лумбосакрална остеосинтеза, задна техника - 81.08
- 139. Повторна спинална остеосинтеза на атлас - епистрофеус - 81.31
- 140. Друга повторна шийна остеосинтеза, предна техника - 81.32
- 141. Друга повторна шийна остеосинтеза, задна техника - 81.33
- 142. Повторна дорзална и дорзолумбална остеосинтеза, предна техника - 81.34
- 143. Повторна дорзална и дорзолумбална остеосинтеза, задна техника - 81.35
- 144. Повторна лумбална и лумбосакрална остеосинтеза, предна техника - 81.36
- 145. Повторна лумбална и лумбосакрална остеосинтеза, латерална техника - трансверзален процесус - 81.37
- 146. Повторна лумбална и лумбосакрална остеосинтеза, задна техника - 81.38
- 147. 360° спинална остеосинтеза с единичен инцизионен достъп - 81.61
- 148. Остеосинтеза или повторна остеосинтеза на 2 - 3 прешлена - 81.62
- 149. Остеосинтеза или повторна остеосинтеза на 4 - 8 прешлена - 81.63
- 150. Остеосинтеза или повторна остеосинтеза на 9 или повече прешлена - 81.64
- 151. Ексцизия или деструкция на лезия на гръдна стена - 34.4
- 152. Възстановяване на деформации на гръденния кош - 34.74
- 153. Друго възстановяване на гръденна стена - 34.79
- 154. Други операции на торакс - 77.99

V. Процедури по МКБ-9 КМ в обхватата на медицинската специалност "Ортопедия и травматология", които могат да бъдат изпълнявани в болнични структури по нива на компетентност

1. Процедури, които могат да се извършват в структура от I ниво на компетентност: 77.04.; 77.09.; 77.18.; 77.29.; 77.39.; 77.64.; 77.69.; 77.84.; 77.89.; 77.99.; 78.09.; 78.24.; 78.29.; 78.49.; 78.54.; 78.64.; 78.74.; 78.79.; 79.01.; 79.02.; 79.07.; 79.17.; 79.18.; 79.23.; 79.24.; 79.34.; 79.38.; 79.61.; 79.62.; 79.63.; 79.64.; 79.67.; 79.68.; 79.71.; 79.72.; 79.84.; 79.88.; 80.74.; 81.94.; 82.02.; 82.10.; 82.11.; 82.46.; 83.1.; 83.02.; 83.03.; 83.14.; 83.18.; 83.31.; 83.5.; 83.65.; 84.01.; 84.2.; 86.59.

1.1. Процедури, които могат да се извършват в структура от I ниво на компетентност в условия на спешност: 77.19.; 77.24.; 78.12.; 78.13.; 78.15.; 78.17.; 78.18.; 78.51.; 78.52.; 78.53.; 78.55.; 78.56.; 78.57.; 78.58.; 78.61.; 78.62.; 78.63.; 78.65.; 78.66.; 78.67.; 78.68.; 78.69.; 79.05.; 79.06.; 79.09.; 79.15.; 79.16.; 79.21.; 79.22.; 79.26.; 79.27.; 79.33.; 79.37.; 79.39.; 79.41.; 79.42.; 79.45.; 79.46.; 79.49.; 79.52.; 79.53.; 79.54.; 79.56.; 79.65.; 79.66.; 79.75.; 79.76.; 81.93.; 82.21.; 82.41.; 83.19.; 83.42.; 83.64.; 84.11.; 84.12.; 84.13.; 84.14.

2. Процедури, които могат да се извършват в структура от II ниво на компетентност: 02.94.; 02.95.; 03.53.; 04.03.; 04.06.; 04.07.; 04.2.; 04.3.; 04.4.; 04.43.; 04.44.; 04.49.; 04.5.; 04.6.; 04.7.; 04.74.; 04.75.; 04.76.; 05.29.; 77.01.; 77.02.; 77.03.; 77.05.; 77.06.; 77.07.; 77.08.; 77.09.; 77.14.; 77.15.; 77.16.; 77.17.; 77.19.; 77.24.; 77.26.; 77.28.; 77.34.; 77.36.; 77.37.; 77.38.; 77.41.; 77.42.; 77.43.; 77.45.; 77.47.; 77.48.; 77.51.; 77.52.; 77.53.; 77.54.; 77.56.; 77.57.; 77.58.; 77.59.; 77.61.; 77.62.; 77.63.; 77.65.; 77.66.; 77.67.; 77.68.; 77.81.; 77.82.; 77.83.; 77.86.; 77.87.; 77.88.; 77.94.; 77.96.; 77.97.; 77.98.; 78.04.; 78.06.; 78.08.; 78.12.; 78.13.; 78.15.; 78.17.; 78.18.; 78.20.; 78.22.; 78.23.; 78.28.; 78.34.; 78.38.; 78.39.; 78.44.; 78.46.; 78.48.; 78.51.; 78.52.; 78.53.; 78.55.; 78.56.; 78.57.; 78.58.; 78.61.; 78.62.; 78.65.; 78.66.; 78.67.; 78.68.; 78.69.; 78.71.; 78.72.; 78.73.; 78.75.; 78.76.; 78.77.; 78.78.; 78.91.; 78.92.; 78.93.; 78.95.; 78.96.; 78.97.; 78.98.; 79.05.; 79.06.; 79.09.; 79.15.; 79.16.; 79.22.; 79.26.; 79.27.; 79.29. за гръбнак; 79.33.; 79.37.; 79.41.; 79.42.; 79.45.; 79.46.; 79.49.; 79.52.; 79.53.; 79.54.; 79.56.; 79.59.; 79.65.; 79.66.; 79.75.; 79.76.; 80.04.; 80.07.; 80.08.; 80.11.; 80.12.; 80.13.; 80.15.; 80.16.; *80.21.; *80.22.; *80.23.; *80.24.; *80.25.; *80.26.; *80.27.; 80.41.; 80.42.; 80.43.; 80.46.; 80.47.; 80.48.; 80.51.; 80.73.; 80.75.; 80.76.; 80.77.; 80.78.; 81.11.; 81.13.; 81.14.; 81.15.; 81.16.; 81.26.; 81.27.; 81.28.; 81.44.; 81.45.; 81.46.; 81.47.; 81.49.; *81.51.; *81.52.; *81.54.; 81.72.; 81.75.; 81.93.; 82.21.; 82.22.; 82.32.; 82.33.; 82.41.; 82.42.; 82.43.; 82.51.; 82.52.; 82.54.; 82.55.; 82.57.; 82.59.; 82.83.; 82.84.; 82.91.; 83.11.; 83.12.; 83.15.; 83.17.; 83.19.; 83.32.; 83.39.; 83.41.; 83.42.; 83.43.; 83.44.; 83.45.; 83.61.; 83.62.; 83.64.; 83.71.; 83.72.; 83.73.; 83.74.; 83.75.; 83.76.; 83.77.; 83.79.; 83.82.; 83.83.; 83.84.; 83.85.; 83.86.; 83.89.; 83.91.; 83.92.; 83.93.; 83.99.; 84.00.; 84.03.; 84.10.; 84.11.; 84.12.; 84.13.; 84.14.; 84.15.; 86.22.; 86.4.; 86.61.; 86.63.; 86.66.; 86.93.

2.1. Процедури, които могат да се извършват в структура от II ниво на компетентност в условия на спешност: 03.01.; 03.02.; 03.09.; 03.6.; 77.12.; 77.13.; 77.22.; 77.23.; 77.29.; 77.32.; 77.33.; 77.99.; 78.09.; 78.49.; 78.59.; 79.11.; 79.12.; 79.21.; 79.25.; 79.29. за таз; 79.29.; 79.31.; 79.32.; 79.35.; 79.36.; 79.55.; 79.81.; 79.82.; 79.83.; 79.86.; 79.87.; 80.81.; 80.82.; 80.83.; 81.40.; 81.42.; 81.43.; 81.71.; 81.74.; 81.82.; 82.35.; 83.13.; 83.63.; 83.8.; 83.81.; 83.87.; 83.88.; 84.04.; 84.05.; 84.06.; 84.07.; 84.16.; 84.17.; 84.3.; 86.85.

3. Процедури, които се извършват в структура от III ниво на компетентност: 03.01.; 03.09.; 03.1.; 03.29.; 34.4; 34.74; 34.79; 34.99; 77.11.; 77.12.; 77.13.; 77.21.; 77.22.; 77.23.; 77.25.; 77.27.; 77.29.; 77.31.; 77.32.; 77.33.; 77.35.; 77.39.; 77.49.; 77.69.; 77.85.; 77.89.; 77.91.; 77.92.; 77.93.; 77.95.; 77.99.; 78.01.; 78.02.; 78.03.; 78.05.; 78.07.; 78.09.; 78.25.; 78.27.; 78.33.; 78.35.; 78.37.; 78.41.; 78.42.; 78.45.; 78.47.; 78.49.; 78.59.; 79.11.; 79.12.; 79.21.; 79.25.; 79.29.; 79.31.; 79.32.; 79.35.; 79.36.; 79.39. за гръбнак; *79.39. за таз; 79.51.; 79.55.; 79.69.; 79.81.; 79.82.; 79.83.; *79.85.; 79.86.; 79.87.; 80.01.; 80.02.; 80.05.; 80.6.; 80.45.; 80.81.; 80.82.; 80.83.; 81.01.; 81.02.; 81.03.; 81.04.; 81.05.; 81.06.; 81.07.; 81.08.; 81.12.; 81.21.; 81.22.; 81.23.; 81.24.; 81.25.; 81.31.; 81.32.; 81.33.; 81.34.; 81.35.; 81.36.; 81.37.; 81.38.; 81.40.; 81.42.; 81.43.; *81.53.; *81.55.; 81.61.; 81.62.; 81.63.; 81.64.; 81.71.; 81.73.; 81.74.; 81.80.; 81.81.; 81.82.; 81.83.; 81.84.; 81.85.; 81.97.; 82.35.; 82.61.; 82.69.; 82.71.; 82.72.; 82.79.; 82.81.; 82.82.; 83.13.; 83.63.; 83.81.; 83.87.; 83.88.; 84.04.; 84.05.; 84.06.; 84.07.; 84.08.; 84.09.; 84.16.; 84.17.; 84.18.; 84.19.; *84.21.; *84.22.; *84.23.; *84.24.; *84.25.; *84.26.; *84.27.; *84.28.; 84.3.; 86.71.; 86.72.; 86.73.; 86.74.; 86.75.; 86.85.

4. За процедурите, означени със символа "*", се изисква допълнителна квалификация.

VI. Изисквания при оказване на медицинска помощ по медицинската специалност "Ортопедия и травматология" в структури за продължително лечение

1. Продължително лечение и ранна рехабилитация в областта на медицинската специалност "Ортопедия и травматология" се прилага при наличие на остатъчни проблеми за здравето след проведени оперативни интервенции с голям и много голям обем и сложност, с цел стабилизиране на постигнатия ефект от болничното активно лечение.

2. Продължително лечение и ранна рехабилитация се осъществяват най-малко на първо ниво на компетентност по ортопедия и травматология и включва следните медицински услуги по

време на хоспитализацията, като дейностите се осъществяват незабавно или се планират за изпълнение в зависимост от развитието, тежестта и остротата на съответното заболяване и определения диагностично-лечебен план:

2.1. Прием и изготвяне на диагностично-лечебен план;

2.2. Продължително лечение и проследяване на състоянието на пациенти непосредствено след проведено активно лечение, при които:

2.2.1. е осъществена хирургична интервенция с голям или много голям обем и сложност;

2.2.2. окончательната диагноза е уточнена;

2.2.3. заболяването е след острата си фаза, но процесът на лечение не е приключил;

2.2.4. има остатъчни явления, представляващи проблеми за здравето и чието разрешаване не може да се осъществи в домашни условия;

2.2.5. в постоперативния период са се появили усложнения, които са пречка пациентите да се лекуват в домашни условия;

2.2.6. състоянието на пациента не е застрашено с морфологични и функционални увреждания на жизненоважни органи и системи;

2.2.7. жизнените параметри и лабораторните показатели показват тенденция към подобряване.

2.3. Физикална терапия и рехабилитация се провежда по индивидуална рехабилитационна програма съгласно изискванията на медицински стандарт "Физикална и рехабилитационна медицина".

2.4. Здравни грижи - по общите нормативни изисквания.

3. Диагностични, лечебни и рехабилитационни дейности и услуги при дехоспитализацията:

3.1. Контрол на здравното състояние на пациента и медицинско заключение за липса на медицински риск от приключване на болничното лечение въз основа на обективни данни за стабилно общо състояние (клинични/параклинични) и:

3.1.1. спокойна оперативна рана;

3.1.2. стабилизирано соматично и неврологично състояние.

3.2. Оценка на потребностите от диагностични, лечебни и рехабилитационни дейности и услуги след приключване на хоспитализацията, в т.ч.:

3.2.1. контролни прегледи в лечебното заведение;

3.2.2. продължаване на лечението;

3.2.3. рехабилитация в болнични/извънболнични условия съгласно изискванията на медицински стандарт "Физикална и рехабилитационна медицина";

3.2.4. амбулаторно наблюдение/диспансеризация.